

ΜΑΘΗΤΕΣ ΕΝ ΔΡΑΣΕΙ

2ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗΣ
ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2020-2021

Υπεύθυνες καθηγήτριες: Παπαγεωργίου Σοφία
Πολίτη Παναγιώτα
Στάιου Σεβαστία

Περιεχόμενα τεύχους:

Ελληνική επανάσταση 1821	2
Η πορεία του Ελληνικού κράτους προς τη δημοκρατία	3-6
Προεπαναστατικά κινήματα	7
Σταυρόλεξο	8
29 Μαΐου 1453	9
Κρυπτόλεξο	9
Αφανείς ήρωες	10-11
Συμβολή γυναικών την τέχνη	12
Αλέξανδρος Υψηλάντης	14
Αξίες επανάστασης	14
Σταυρόλεξο	15
Συνέντευξη	16
Συνέντευξη	17
Ταινίες	18
Βιβλιοπαρουσίαση	19
Κρυπτόλεξο	20
Διήγημα	21-22
Γελοιογραφία ακροστιχίδα	23
Επίλογος	24

1821-2021 Αγγίζοντας τα ίχνη μιας επανάστασης..... μέσα από τα μάτια των μαθητών του σχολείου μας!

Η νέα γενιά που αποτελεί ελπίδα για τη βελτίωση του κόσμου και τη διατήρηση της εθνικής μας κληρονομιάς ας μην ξεχάσει τα λόγια του Δημήτριου Υψηλάντη: «**Έχουμε πολύ ακριβά αγορασμένη την Ελευθερία μας, ώστε να τη χαρίσουμε τόσο φθηνά εις τον τυχόντα.**»

Ελληνική Επανάσταση 1821: ένας αγώνας για ελευθερία και ανθρώπινα δικαιώματα!

Το αρχικό ξέσπασμα της Ελληνικής Επανάστασης του 1821 έφερε στην επιφάνεια ξανά στους ανθρώπους μια ιδέα που είχε ξεμείνει στο πίσω μέρος των σκέψεων τους μετά τη Γαλλική Επανάσταση. Ο μεγάλος αγώνας των Γάλλων Επαναστατών για την ελευθερία θα έμενε σύγυρα στην ιστορία, καθώς ήταν μια τολμηρή κίνηση για την εποχή εκείνη. Το σημαντικό, όμως, ήταν ότι είχε φέρει ξανά στην επιφάνεια την επιθυμία για ελευθερία και ανεξαρτησία. Έτσι, όταν οι Έλληνες δήλωσαν την ανεξαρτησία τους, χρειάστηκαν να αντιμετωπίσουν την εχθρότητα των ευρωπαϊκών δυνάμεων, αλλά προκάλεσαν ταυτόχρονα τον θαυμασμό του κοινού.

Οι περισσότεροι ιστορικοί,

ακόμα και άνθρωποι που απλά ενδιαφέρονταν για αυτό το θέμα, πίστευαν και ακόμα πιστεύουν πως η Ελληνική Επανάσταση ήταν η κίνηση για την ίδρυση του ελληνικού κράτους. Παρόλα' αυτά, ήταν το κίνημα για τα ανθρώπινα δικαιώματα που έθεσε τους ανθρώπους όλων των κοινωνικών τάξεων πάνω από έναν κοινό στόχο: τη δημιουργία ενός λαού, όπου όλοι θα είχαν ίσα δικαιώματα και θα υπήρχε αλληλεγγύη μεταξύ των κατοίκων. Οι Έλληνες δεν πολέμησαν απλά για την πατρίδα τους, αλλά για τα δικαιώματά τους. Όσοι έζησαν στα χρόνια της σκλαβωμένης Ελλάδας δεν γνώρισαν ποτέ την ελευθερία, ήταν απλώς

ένα όνειρο που ποτέ δεν θα εκπληρωνόταν.

Η Ελληνική Επανάσταση ήταν μια μεγάλη υπόσχεση που έκαναν οι Επαναστάτες σε όλον τον σκλαβωμένο ελληνικό λαό. Ήταν μια εξέγερση που, παρά τον ανοργάνωτο στρατό και την διαφορά πολεμιστών, κατάφερε να κερδίσει και να καταργήσει την τυραννική εξουσία. Οι ιδέες των Ελλήνων Επαναστατών ακούστηκαν σε όλη την Ευρώπη και τα Βαλκάνια, επιτυγχάνοντας έτσι να μείνει στην παγκόσμια ιστορία και συγκινεί ανθρώπους παγκοσμίως.

πηγή: Wikipedia / Νέος Κόσμος, εφημερίδα Sydney

Μίνα-Μαρία Κεφαλάκη A2

ALLEGORIA DELLA BATTAGLIA DI LEPANTO: ένας πίνακας για τη ναυμαχία της Ναυπάκτου!

Στον πίνακα με τίτλο Allegoria della Battaglia di Lepanto (αλληγορία της μάχης της Ναυπάκτου) του ζωγράφου Πάολο Βερονέζε βλέπουμε ένα έργο κατά παραγγελία ενός εκ των Βενετών που συμμετείχαν στην ναυμαχία. Στο πάνω τμήμα του έργου διακρίνονται οι μορφές των αγίων Πέτρου, Μάρκου, Ρόκου και Ιουστίνας που παρουσιάζουν την Παναγία την εκπρόσωπο των Βενετών με την γυναικεία μορφή της Σερενισίμα ντυμένη στα λευκά. Στο κάτω μέρος απεικονίζονται οι στόλοι που συγκρούονται με την θεία εύνοια που χορηγείται στον καθολικό στόλο να υπογραμμίζεται από τις φωτεινές ακτίνες και τα οφέλη που προσδιορίζουν τα πλοία των νικητών, ενώ οι σκοτεινές σκιές φαίνονται να πέφτουν αδυσώπητα στα πλοία των «εχθρών» [Allegoria della battaglia di Lepanto](#).

Σιμιακός Στέλιος A5

Η πορεία του Ελληνικού κράτους προς τη δημοκρατία!

Οι δυνάμεις Αγγλία, Γαλλία και Ρωσία, παρακινήμενες από δικούς τους λόγους, αποφάσισαν (Συνθήκη του Λονδίνου, 6 Ιουλίου 1827) τη δημιουργία ελληνικού κράτους. Ήταν μία απόφαση που άλλαξε τα δεδομένα του ελληνικού ζητήματος αν και η επανάσταση δεν είχε ακόμη τελειώσει.

Πρώτος κυβερνήτης της χώρας εξελέγη ο Ιωάννης Καποδίστριας, ο οποίος διαθέτοντας πολιτική εμπειρία, καθώς υπήρξε υπουργός εξωτερικών της Ρωσίας, προσπάθησε να αναστηλώσει την κατεστραμμένη Ελλάδα σε οικονομικό και εκπαιδευτικό επίπεδο.

Ωστόσο η συγκεντρωτική διακυβέρνηση του Καποδίστρια και η σύγκρουσή του με πολλά τοπικά συμφέροντα προκάλεσαν τη δυσaréσκεια πολιτικών ομάδων και οδήγησαν στη δολοφονία του στις 27 Σεπτεμβρίου του 1831 στο Ναύπλιο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ **(Όθων 1833-1863)**

Τον Φεβρουάριο του 1830 υπογράφηκε στο Λονδίνο από τις τρεις συμμαχικές δυνάμεις η πολιτική ανεξαρτησία της Ελλάδας, με τα σύ-

νορά της στη γραμμή Αχελώου-Σπερχειού ποταμού. Δύο χρόνια αργότερα, το 1832, τα σύνορα του ελληνικού κράτους διευρύνθηκαν στη γραμμή Αμβρακικού κόλπου-Παγασητικού κόλπου, η Ελλάδα απέκτησε μοναρχία και ονομάστηκε Βασίλειον της Ελλάδος. Ο Βαυαρός πρίγκιπας Όθων επελέγη ως πρώτος βασιλιάς και έφτασε στην Ελλάδα το 1833.

Ο Όθων βασίλευε αυταρχικά και προκάλεσε δυσaréσκεια, η οποία οδήγησε σε εξέγερση με αίτημα την ψήφιση συντάγματος. Στις 3 Σεπτεμβρίου του 1843 ο λαός, με πρωτεργάτες τον Μακρυγιάννη και τον Καλλέργη, απαίτησε σύνταγμα. Ο Όθων αναγκάστηκε να δεχθεί και έτσι έληξε η περίοδος της απόλυτης μοναρχίας. Ο βασιλιάς, όμως, παραβίαζε το σύνταγμα, με αποτέλεσμα το 1862 η δυσaréσκεια του λαού να καταλήξει σε επανάσταση που τον εκδίωξε.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α΄

ΓΚΛΥΞΜΠΟΥΡΓΚ (1863-1913)

Η απομάκρυνση του Όθωνα οδήγησε στην εκλογή του Δανού πρίγκιπα Γεώργιου, ο οποίος ανακηρύχτηκε βασιλιάς των Ελλήνων. Την ίδια χρονιά οι Άγγλοι παραχώρησαν τα Επτάνησα στην Ελλάδα, ως δώρο στον νέο βασιλιά ενώ το 1881 δόθηκε στην Ελλάδα η Θεσσαλία και η περιοχή της Άρτας. Ψηφίστηκε νέο σύνταγμα το 1864 ενώ το 1875, έπειτα από ενέργειες του πρωθυπουργού Τρικούπη, καθιερώθηκε η αρχή της δεδηλωμένης. Η κυβέρνηση έπρεπε πια να έχει την εμπιστοσύνη της Βουλής και όχι την εύνοια του βασιλιά. Τις περιόδους της πρωθυπουργίας του Τρικούπη η χώρα εκσυγχρονίστηκε με σημαντικά έργα όπως η διάνοιξη της διώρυγας της Κορίνθου, η αποξήρανση της λίμνης Κωπαΐδας, η βελτίωση των συγκοινωνιών και η κατασκευή οδικού και σιδηροδρομικού δικτύου. Καθώς όμως η Ελλάδα είχε δανειστεί μεγάλα ποσά για την πραγματοποίηση αυτών των έργων οδηγήθηκε σε πτώχευση το 1893. Το 1897 η κυβέρνηση του Δηλιγιάννη ενίσχυσε με στρατιωτικές δυνάμεις το επαναστατικό κίνημα που ξέσπασε στην Κρήτη. Η Ελλάδα και η Οθωμανική Αυτοκρατορία ενεπλάκησαν σε σύντομο πόλεμο ο οποίος έληξε με τη συντριβή της Ελλάδας και την υποχρέωση να πληρώσει στην Τουρκία μεγάλη χρηματική αποζημίωση.

Η δυσμενής θέση του ελληνικού κράτους και οι πολιτικές αυθαιρεσίες των χρόνων που ακολούθησαν, οδήγησαν στη νύχτα της 14^{ης} Αυγούστου του 1909 όπου έγινε

Η πορεία του Ελληνικού κράτους προς τη Δημοκρατία! (συνέχεια)

το περίφημο κίνημα στο Γουδί. Περίπου 400 χαμηλόβαθμοι αξιωματικοί και 2500 οπλίτες βάδισαν αποφασιστικά προς τα ανάκτορα. Οι στρατιωτικοί είχαν δύο αιτήματα, την αναδιοργάνωση του στρατού και την ανακούφιση του ελληνικού πληθυσμού από τους επαχθείς φόρους που κατέβαλε. Παράλληλα εκδιώχθηκαν από το στράτευμα ο διάδοχος Κωνσταντίνος και οι πρίγκιπες, εξαιτίας της αυταρχικής στάσης τους και των ατυχών επιλογών τους. Οι αξιωματικοί που συμμετείχαν στο επαναστατικό κίνημα, κάλεσαν στην Αθήνα ως εκπρόσωπό τους έναν κρητικό πολιτικό που αργότερα θα γινόταν πρωθυπουργός της Ελλάδας, τον Ελευθέριο Βενιζέλο.

ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ (1912-1913)

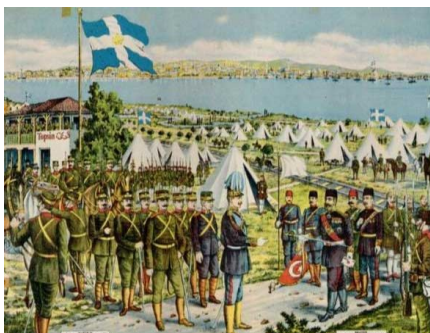
Οι προσδοκίες, που καλλιέργησε στους υπόδουλους χριστιανικούς λαούς των Βαλκανίων το κίνημα των Νεότουρκων το 1908, γρήγορα διαψεύστηκαν. Παρά τις επίσημες διακηρύξεις για ισότητα όλων των υπηκόων, οι χριστιανικοί πληθυσμοί της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας εξακολουθούσαν να υπομένουν διακρίσεις κάνοντας τα βαλκανικά κράτη να προχωρήσουν σε μυστικές συνεννοήσεις μεταξύ τους, οι οποίες οδήγησαν στους Βαλκανικούς πολέμους (1912-1913).

Το 1912 η Σερβία, η Βουλγαρία, το Μαυροβούνιο και η Ελλάδα κήρυξαν τον πόλεμο εναντίον των Τούρκων διεκδικώντας τα εδάφη που κατείχαν στη βαλκανική χερσόνησο. Ο ελληνικός στρατός με αρχιστράτηγο τον διάδοχο του θρό-

νου Κωνσταντίνο κινήθηκε προς δύο κατευθύνσεις, την Ήπειρο και τη

Μακεδονία. Ειδικότερα για να μην καταλάβουν οι Βούλγαροι τη Θεσσαλονίκη ο ελληνικός στρατός στράφηκε αμέσως προς αυτή και η απελευθέρωσή της κρίθηκε στη νικηφόρο για τους Έλληνες μάχη των Γιαννιτσών. Σημαντικές πόλεις απελευθερώθηκαν και στην περιοχή της Ηπείρου ενώ ο ελληνικός στόλος υπό την ηγεσία του ναυάρχου Κουντουριώτη απελευθέρωσε πολλά νησιά του ανατολικού Αιγαίου. Πριν λήξει ο Α΄ Βαλκανικός πόλεμος ο βασιλιάς Γεώργιος δολοφονήθηκε στη Θεσσαλονίκη και τον διαδέχθηκε ο γιος του Κωνσταντίνος.

Τον Μάιο του 1913 η συνθήκη του Λονδίνου τερμάτισε ουσιαστικά τον πόλεμο και

υποχρέωσε την ηττημένη Τουρκία να αποχωρήσει οριστικά από τα Βαλκάνια. Ωστόσο, η συνθήκη αυτή άφησε πολλές εκκρεμότητες ως προς τη ρύθμιση των συνόρων ανάμεσα στα Βαλκανικά κράτη με αποτέλεσμα η Βουλγαρία, η οποία δεν

έμεινε ικανοποιημένη από τα εδάφη που κέρδισε, να ξεκινήσει τον Β΄ Βαλκανικό πόλεμο τον Ιούνιο του 1913 επιτιθέμενη στους πρώην συμμάχους της, την Ελλάδα και τη Σερβία. Η Βουλγαρία ηττήθηκε και με τη συνθήκη του Βουκουρεστίου τα σύνορα της Ελλάδας έφτασαν μέχρι τον Νέστο ενώ ενσωματώθηκε και η Κρήτη.

Α΄ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ- ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ (1914-1922)

Το 1914 ξέσπασε ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος. Από τη μία οι δυνάμεις της Εγκάρδιας Συνεννόησης, η γνωστή Αντάντ, (Αγγλία, Γαλλία, Ρωσία) και από την άλλη η Τριπλή Συμμαχία (Γερμανία, Αυστροουγγαρία, Ιταλία) πολεμούσαν για την κυριαρχία στα Βαλκάνια και τον έλεγχο της βιομηχανικής παραγωγής. Από τα Βαλκανικά κράτη, η Τουρκία και η Βουλγαρία εντάχθηκαν στις Κεντρικές δυνάμεις και η Σερβία, το Μαυροβούνιο και η Ρουμανία προσχώρησαν στις δυνάμεις της Αντάντ. Η θαλασσοκρατούμενη Ελλάδα έπρεπε να διαλέξει πλευρά. Στο ξεκίνημα του πολέμου ο Βενιζέλος και ο Κωνσταντίνος συμφώνησαν ότι η Ελλάδα δεν μπορούσε και δεν έπρεπε να βρεθεί αντιμετώπιση με την Αγγλία η οποία κυριαρχούσε στη θάλασσα. Στη συνέχεια όμως, κι ενώ ο Βενιζέλος συνέχισε να υποστηρίζει τη συμμετοχή της Ελλάδας στο πλευρό της Αντάντ, ο βασιλιάς Κωνσταντίνος

Η πορεία του Ελληνικού κράτους προς τη δημοκρατία! (συνέχεια)

θεώρησε ότι η χώρα έπρεπε να κρατήσει ουδετερότητα η οποία όμως ευνοούσε περισσότερο τις Κεντρικές Δυνάμεις. Άλλωστε η σύζυγός του, βασίλισσα Σοφία, ήταν αδερφή του Γερμανού αυτοκράτορα. Η κυβέρνηση των Φιλελευθέρων παραιτήθηκε και η χώρα διχάστηκε. Ήταν η εποχή που ονομάζεται Εθνικός Διχασμός.

Τον Μάιο του 1916 οι Γερμανοί και οι Βούλγαροι εισέβαλαν στην Ανατολική Μακεδονία γεγονός που οδήγησε πολιτικούς του κόμματος των Φιλελευθέρων και αρκετούς αξιωματικούς να επαναστατήσουν και να αναλάβει στη Θεσσαλονίκη η βενιζελική <<Επιτροπή Εθνικής Άμυνας>>. Κάτω από την πίεση των Άγγλων και των Γάλλων η ουδετερότητα εγκαταλείφθηκε, ο βασιλιάς εκθρονίστηκε και η Ελλάδα με νέο βασιλιά τον Αλέξανδρο και πρωθυπουργό τον Βενιζέλο πέρασαν επίσημα στο στρατόπεδο των συμμάχων.

Με το τέλος του πολέμου, η Ελλάδα ήταν στο πλευρό των νικητών και είχε σημαντικά οφέλη. Με τη συνθήκη των Σεβρών (10 Αυγούστου 1920) επικυρώθηκε η κυριαρχία της στα νησιά του Αιγαίου, με εξαίρεση τα Δωδεκάνησα, κέρδισε τη Δυτική και την Ανατολική Θράκη και ανέλαβε για 5 χρόνια τη διοίκηση στην περιοχή της Σμύρνης.

Τον Μάιο 1919 αποβιβάστηκαν στο λιμάνι της Σμύρνης ελληνικά στρατεύματα. Το όνειρο της απελευθέρωσης των αλύτρωτων αδερφών της περιοχής φάνηκε προς στιγμή να πραγματοποιείται. Όμως σύντομα οι ελπίδες διαψεύστηκαν. Τα τουρκικά στρατεύματα νίκησαν οριστικά τον ελληνικό στρατό στα τέλη Αυγούστου του 1922. Η ήττα αυτή των Ελλήνων είχε ως συνέπεια την καταστροφή του μικρασιατικού ελληνισμού και τον ξεριζωμό του από τις εστίες του.

ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΣ (1922-1940)

Μετά την Μικρασιατική Καταστροφή στην Ελλάδα ε-

πικράτησε κοινωνική και πολιτική αναταραχή. Τα πολιτικά κόμματα εναλλάσσονταν συχνά στην εξουσία ενώ δεν έλειψαν και τα πραξικοπήματα που οργά-

νωναν αξιωματικοί του στρατού. Στη χώρα επικρατούσε κοινωνική αναστάτωση που εκφραζόταν με πορείες, διαδηλώσεις και απεργίες. Την έκρυθμη αυτή κατάσταση εκμεταλλεύτηκε το 1936 ο Ιωάννης Μεταξάς, αρχηγός του κόμματος των Ελευθεροφρόνων, που είχε πάρει μόλις 4% στις εκλογές, ο οποίος με την ανοχή του παλατιού κατέλυσε το κοινοβουλευτικό καθεστώς και επέβαλε δικτατορία στις 4 Αυγούστου.

Β' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ (1940-1944)

Το 1939 ξέσπασε ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος. Ο άξονας Ρώμης- Βερολίνου επανάφερε την ένταση και τους φόβους ενός νέου πολέμου πάνω από την Ευρώπη. Ο ιταλικός στρατός κατέλαβε το 1939 την Αλβανία, κρούοντας το καμπανάκι του κινδύνου για την Ελλάδα. Τα χαράματα της 28^{ης} Οκτωβρίου 1940, ο Ιταλός πρέσβης στην Αθήνα, Γκράτσι επέδωσε στον Μεταξά τελεσίγραφο ζητώντας την παράδοση της χώρας. Η άρνηση του Μεταξά εξ' ονόματος όλων των Ελλήνων σήμανε την είσοδο της πατρίδας μας στον πόλεμο. Ο ελληνικός στρατός αντιμετώπισε αποτελεσματικά τα ιταλικά στρατεύματα που εισέβαλαν από τα ελληνοαλβανικά σύνορα και η επιχείρηση της Ιταλίας στο μέτωπο της Αλβανίας απέτυχε.

Τους συμμάχους τους έσπευσαν να βοηθήσουν οι Γερμανοί. Στις 6 Απριλίου του 1941 εκατοντάδες γερ-

Η πορεία του Ελληνικού κράτους προς τη δημοκρατία! (συνέχεια)

μανικά αεροπλάνα άρχισαν βομβαρδισμούς καθώς Γερμανοί στρατιώτες έκαναν επίθεση σε ελληνικά οχυρά που βρίσκονταν στα σύνορα με τη Βουλγαρία. Ταυτόχρονα γερμανικά άρματα μάχης προχώρησαν με κατεύθυνση την Κοζάνη και τα Γρεβενά, για να απειλήσουν τα νώτα του ελληνικού στρατού στην Αλβανία. Ο ελληνικός στρατός δεν μπόρεσε να αντιμετωπίσει την ταυτόχρονη εισβολή. Οι γερμανικές δυνάμεις κατέλαβαν τη Θεσσαλονίκη στις 9 Απριλίου 1941 ενώ ως το τέλος του ίδιου μήνα είχε καταληφθεί ολόκληρη η ηπειρωτική χώρα. Τον επόμενο μήνα οι Γερμανοί επικράτησαν και στο τελευταίο ελληνικό οχυρό, την Κρήτη. Άρχισε η περίοδος της Κατοχής που κράτησε μέχρι το 1944 και η οποία προκάλεσε πολλά δεινά στον ελληνικό λαό.

ΕΜΦΥΛΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ (1944-1949)

Τον Οκτώβριο του 1944 η Ελλάδα πανηγύρισε τη νίκη των συμμαχικών δυνάμεων ενάντια στα στρατεύματα του Άξονα τα οποία αποχώρησαν από τα ελληνικά εδάφη. Όλοι ήλπιζαν σε ένα ειρηνικό μέλλον το οποίο όμως άργησε να έρθει. Οι ελληνικές πολιτικές δυνάμεις παρέμεναν διχασμένες. Από τη μία η αναγνωρισμένη από τους συμμάχους ελληνική κυβέρνηση και από την άλλη το Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο (Ε. Α. Μ.) και το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος. Λάθη, παραλείψεις των δύο πλευρών και παρεμ-

βάσεις των ξένων Δυνάμεων οδήγησαν στην πολύνεκρη σύγκρουση των Δεκεμβριανών που αποτέλεσε την αφετηρία του Εμφυλίου Πολέμου. Η μάχη της Αθήνας (Δεκεμβριανά) έληξε με την ήττα των Κομμουνιστών και την απομάκρυνσή τους από την πρωτεύουσα. Παρ' όλα αυτά το γόητρο τους δεν κάμφθηκε και συγκρότησαν στη Βόρεια Ελλάδα τον Δημοκρατικό Στρατό. Η Παλινόρθωση της Μοναρχίας, η παρέμβαση των αμερικανικών και βρετανικών στρατευμάτων αλλά και η αδράνεια της Σοβιετικής Ένωσης στην υποστήριξη των Κομμουνιστών οδήγησε τον Αύγουστο του 1949 στη συντριβή του Δημοκρατικού Στρατού και στη λήξη του Εμφυλίου με τη νίκη της Δεξιάς.

ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΗ (1950-1974)

Μετά το τέλος του Εμφυλίου πολέμου η Ελλάδα ήταν αντιμέτωπη με σοβαρά πολιτικά και κοινωνικά προβλήματα. Η χώρα είχε ερειπωθεί, χιλιάδες άνθρωποι είχαν χάσει τη ζωή τους ενώ δεν είχαν ξεπεραστεί τα πάθη που είχε δημιουργήσει ο Εμφύλιος.

Για να προστατεύσει την εδαφική της ακεραιότητα από τους βόρειους γείτονές της αλλά και για να προσεγγίσει τη Δύση, η Ελλάδα εντάχθηκε στο ΝΑΤΟ (Βορειοατλαντική συμμαχία). Στις εκλογές του 1956 νικητής αναδείχθηκε ο Σερραίος πολιτικός Κωνσταντίνος Καραμανλής ο οποίος κυβέρνησε για 8 χρόνια προσανατολίζοντας την Ελλάδα προς την Ευρώπη. Το 1963 τον διαδέχθηκε στην εξουσία ο Γεώργιος Πα-

πανδρέου ο οποίος όμως παραιτήθηκε το 1965.

Πολιτική κρίση ξέσπασε τότε στην Ελλάδα δίνοντας τη δυνατότητα σε μία ομάδα στρατιωτικών, με επικεφαλής τον Συνταγματάρχη Γεώργιο Παπαδόπουλο, να επιβάλλει δικτατορία στις 21 Απριλίου 1967. Η δικτατορία κατέρρευσε το 1974 αφού είχε προηγηθεί η εξέγερση των φοιτητών το 1973, με

κορύφωση τα γεγονότα στο Πολυτεχνείο της Αθήνας. Η δημοκρατία αποκαταστάθηκε με τον σχηματισμό Κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας και πρωθυπουργό τον Κωνσταντίνο Καραμανλή.

ΠΗΓΕΣ

ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ

ΜΗΧΑΝΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΝΕΟΤΕΡΟΥ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΣΤ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Γ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΜΑΝΩΛΗΣ ΜΠΑΡΑΣ Γ3

Προεπαναστατικά κινήματα

Στη μακρά περίοδο της Τουρκοκρατίας, οι Έλληνες δεν έπαψαν ποτέ να αντιστέκονται και να οραματίζονται την απελευθέρωσή τους από τους Οθωμανούς. Έτσι, αμέσως μετά την Άλωση, αρχίζει και η αντίσταση εναντίον των Οθωμανών με μια σειρά τριάντα περίπου εξεγέρσεων κατά την διάρκεια όλης της περιόδου Σε επιμαχία με τους Ενετούς ή τους Ισπανούς, μέχρι τον 17ο αιώνα, και εν συνεχεία τους Ρώσους. Από τον Κροκόνδειλο Κλαδά και την παράδοση των *stradioti*, που πολέμησαν σε όλα τα πολεμικά μέτωπα της Ευρώπης, μέχρι τον Ζαχαριά, τον Νικοτσάρα και τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη, θα συνεχίζεται αδιάπτωτη η ένοπλη αντίσταση, με πυρήνες πύκνωσης τη Μάνη, το Σούλι, τα Σφακιά, τη Χιμάρα, τα Άγραφα κ.λπ. Μπορεί κανείς να ξεχωρίσει τέσσερις σταθμούς σε αυτή την διαδικασία. Την ναυμαχία της Ναυπάκτου (1571), τις εξεγέρσεις στην Θεσσαλία (1660) με επικεφαλής τον Μητροπολίτη Διονύσιο, τα λεγόμενα Ορλοφικά (1770) και το κίνημα του Λάμπρου Κατσώνη που τα ακολούθησε (Κολλιόπουλος Ι., 2019).

Το πρώτο σημαντικό προεπαναστατικό κίνημα σχετίζεται με την ναυμαχία της Ναυπάκτου το 1571 (Ναυμαχία της Ναυπάκτου 1571). Η σημασία της για τις ευρωπαϊκές δυνάμεις που συγκροτούνται με την οθωμανική αυτοκρατορία είναι μεγάλη και αποτυπώνεται στους πίνακες ζωγραφικής της εποχής. Η ελληνική συμμετοχή είναι περιφερειακή αλλά η καταστροφή του τουρκικού στόλου αναπτέρωσε το ηθικό των υπόδουλων λαών της Βαλκανικής και αποτέλεσε την αφετηρία μιας σειράς επαναστατικών και συνωμοτικών ενεργειών εναντίον των Τούρκων. Οι κινήσεις αυτές έγιναν με την ελπίδα της βοήθειας που υπόσχονταν οι ευρωπαϊκές δυνάμεις της Ιεράς Συμμαχίας (*Sacra Liga*). Οι βοήθειες αυτές στην πραγματικότητα δεν ήλθαν ποτέ ή ήταν πενιχρές και οι επαναστατικές προσπάθειες δεν είχαν επιτυχία. Μαρτυρούν όμως τη ζωτικότητα και την έντονη εθνική συνείδηση των λαών της περιοχής και κυρίως των Ελλήνων. Επιπλέον ο ρόλος των Ελλήνων ναυτικών αναβαθμίζεται καθώς οι Οθωμανοί αναθέτουν σε μικρά ελληνικά σκάφη

των τουρκοκρατούμενων περιοχών τη μεταφορά των εμπορευμάτων τους, αφού ήταν ασφαλέστερα, διότι τα πειρατικά σκάφη επάνδρωναν στην πλειονότητά τους Έλληνες.

Το σημαντικότερο επαναστατικό κίνημα που ακολούθησε την Ναυμαχία της Ναυπάκτου είναι μια σειρά εξεγέρσεων στην Θεσσαλία που υποκινήθηκαν από τον Μητροπολίτη Διονύσιο τον Φιλόσοφο (Παραμυθιά, περ. 1560 - Ιωάννινα, 1611) (Διονύσιος ο Φιλόσοφος). Κατά την προσπάθεια του ο μητροπολίτης Λάρισας κατέφυγε στις ίδιες δυνάμεις που πρωταγωνίστησαν στην Ναύπακτο (Ισπανία – Ιταλία) για να συγκεντρώσει τους απαραίτητους πόρους. Οι επαναστατικές του προσπάθειες αντιμετωπίστηκαν αδίστακτα από τους Οθωμανούς γεγονός που αποδεικνύει τον φόβο τους για τα αναδυόμενα κινήματα. Στα τέλη του 17ου αιώνα οι Βενετοί πολιορκούν την Αθήνα και καταλαμβάνουν την Πελοπόννησο για δυο περίπου δεκαετίες. Αφού η Πελοπόννησος ανακαταλαμβάνεται από την Οθωμανική Αυτοκρατορία, η Βενετία σταματά να παίζει ενεργό ρόλο στις ελληνικές υποθέσεις.

Είναι η εποχή όπου η Ρωσική Αυτοκρατορία αναλαμβάνει την υποστήριξη της «ενδημικής» αντιστασιακής παράδοσης των Ελλήνων. Η αποτυχημένη επανάσταση των Ελλήνων το 1770, γνωστή και με τη δημόδη ονομασία Ορλοφικά ή (Ορλωφικά), ήταν **κίνημα ανεξαρτησίας** που υποκινήθηκε από τους Ρώσους εναντίον των Οθωμανών κατά τη διάρκεια του Ρωσοτουρκικού πολέμου (1768-74). Στη διάρκεια της σημειώθηκαν εξεγέρσεις σε διάφορα μέρη της νησιωτικής και ηπειρωτικής Ελλάδας, στην Ήπειρο, τη Θεσσαλία, τη Στερεά Ελλάδα και κυρίως στην Πελοπόννησο. Παράλληλα, οι ναυτικές επιχειρήσεις των Ρώσων στη νότια Πελοπόννησο, στα νησιά του Αιγαίου και στις δυτικές ακτές της Μικράς Ασίας είχαν οδυνηρές συνέπειες στους εξεγερθέντες. Τα Ορλοφικά λήγουν μετά την συνθήκη του Κιουσούκ-Καϊναρτζή (1774) αφού έχει προηγηθεί η ναυμαχία του Τσεσμέ (4 Ιουλίου 1770), μεταξύ Χίου και μικρασιατικών παράλιων, η οποία αποτέλεσε μία από τις σοβαρότερες ναυτικές καταστροφές της Οθωμανι-

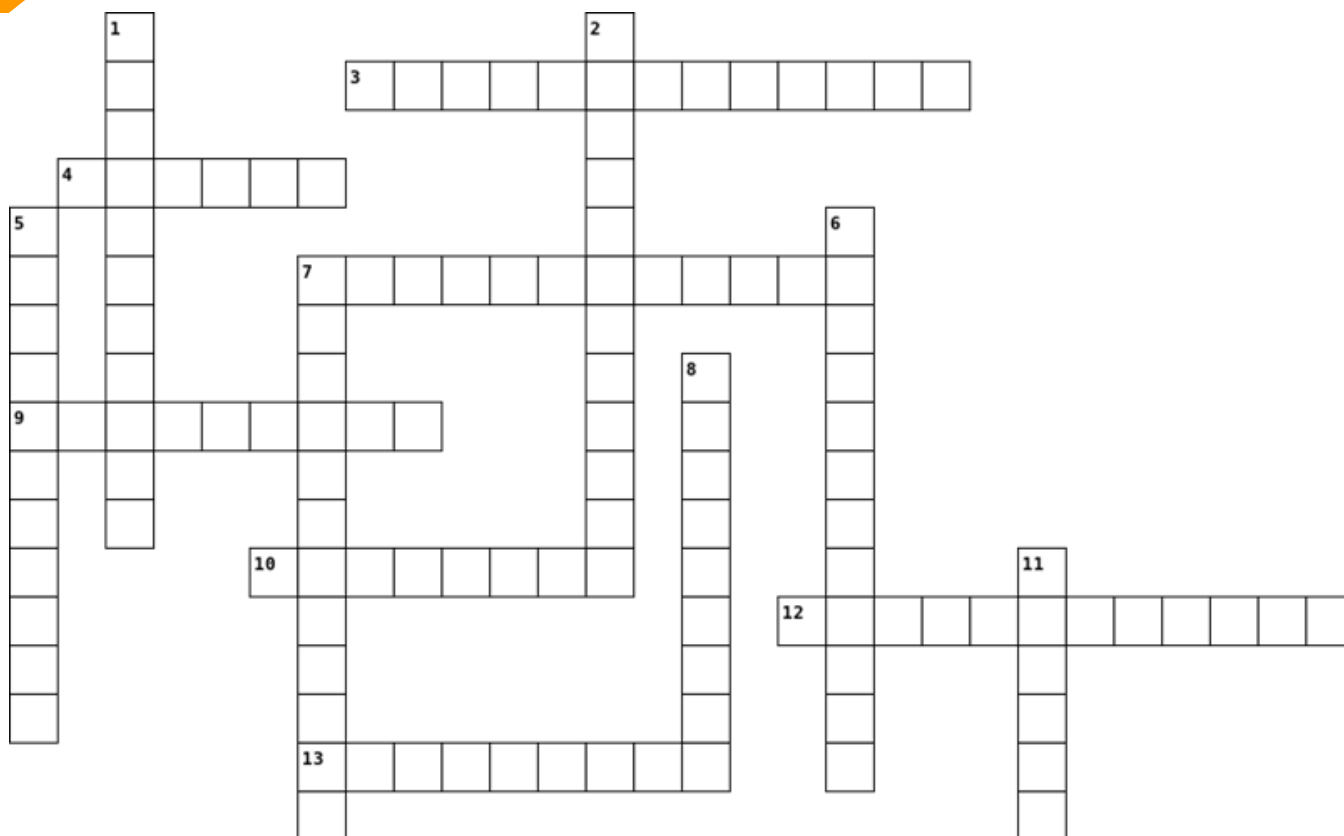
κής αυτοκρατορίας. Ανοίγει όμως ο δρόμος για μεγαλύτερη αυτονομία **των επαναστατικών κινήματων που ακολουθούν, όπως αυτό του Λάμπρου Κατσώνη**. Ο Λάμπρος Κατσώνης (1752 - 1805) ήταν Έλληνας συνταγματάρχης του ρωσικού αυτοκρατορικού στρατού (ή Ναυτικού), ιππότης του ρωσικού Τάγματος του Αγίου Γεωργίου (4ης τάξεως) και ήρωας του απελευθερωτικού κινήματος του 1787. Σε νεαρή ηλικία έλαβε μέρος στα Ορλοφικά αλλά μετά το τέλος τους συνέχισε τον αγώνα κατά των Οθωμανών μόνος του και μάλιστα διαφοροποιήθηκε με γραπτά κείμενα από την νέα συνθηκολόγηση μεταξύ Οθωμανών και Ρώσων και συνέχισε τον αγώνα του ακόμα και μετά την συνθήκη του Ιάσιου το 1792. Αν και η Ρωσίδα Αυτοκράτειρα αρχικά τον απέπεμψε λόγω της ανυπακοής του στην συνέχεια αναγνώρισε τον ηρωικό του αγώνα και του επέστρεψε τα αξιώματα και περιουσία του στην Ρωσία το 1798.

Στα τέλη του 18ου αιώνα, λόγω της διάδοσης των φιλελεύθερων ιδεών της Γαλλικής Επανάστασης, οι ελπίδες των Ελλήνων για την απελευθέρωση στράφηκαν και προς τους Γάλλους του Ναπολέοντα. Τον επαναστατικό αναβρασμό ενίσχυσαν και διάφορα δημοσιεύματα Ελλήνων Διαφωτιστών υπέρ των Γάλλων. Ωστόσο, πολύ σύντομα και αυτές οι ελπίδες διαφεύστηκαν. Γύρω στο 1800, οι υπόδουλοι Έλληνες είχαν πιά συνειδητοποιήσει πως κάθε πρωτοβουλία για απελευθέρωση έπρεπε να προέλθει από τους ίδιους. Ο δρόμος για την Φιλική Εταιρία και το 1821 είχε προετοιμαστεί.

Πηγές: Κατάλογος επαναστατικών κινήματων, Βικιπαίδεια

Στέλιος Σιμακός Α5

Σταυρόλεξο από τη Μαριάννα Ανδρουσοπούλου Α2

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

3. Πολιτικός το 1821 και κατά την περίοδο βασιλείας του Όθωνα.
4. Ένας από τους ιδρυτές της Φιλικής Εταιρείας.
7. Ηρωίδα του '21 η οποία πήρε μέρος στον Αγώνα με δικά της πλοία.
9. Οπλαρχηγός στην Άλωση της Τριπολιτσάς.
10. Ο Παλαιών Πατρών ..... ευλόγησε τη σημαία της Επανάστασης.
12. Πρώτος Κυβερνήτης της Ελληνικής Πολιτείας.
13. Επικεφαλής της Φιλικής Εταιρείας.

ΚΑΘΕΤΑ

1. Στρατάρχης της Ελληνικής Επανάστασης.
2. Ο Γέρος του Μοριά.
3. Σκοτώθηκε ηρωικά στο Μανιάκι πολεμώντας τον Ιμπραήμ.
6. Ηρωας της επανάστασης που διακρίθηκε στη μάχη του Βαλτετσίου.
7. Ήταν υποστηρίκτρια της Φιλικής Εταιρείας.
8. Μεσολογγίτης λόγιος και αγωνιστής του '21.
11. Ηρωας της μάχης της Αλαμάνας.

ΛΥΣΕΙΣ

1. ΚΑΡΑΙΣΚΑΚΗΣ	5. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΗΣ	9. ΝΙΚΗΤΑΡΑΣ	13. ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ
2. ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ	6. ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ	10. ΓΕΡΜΑΝΟΣ	
3. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ	7. ΜΑΥΡΟΓΕΝΟΥΣ	11. ΔΙΚΑΙΟΣ	
4. ΞΑΝΘΟΣ	8. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ	12. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ	

29 Μαΐου 1453

Η Κωνσταντινούπολη πέφτει. 1.000 χρόνια ιστορίας καταστρέφονται. 1.000 χρόνια ελληνικού βυζαντινού πολιτισμού διαλύονται σε λίγες στιγμές. Η Αγία Σοφία το σύμβολο του Χριστιανισμού πέφτει στα χέρια των Οθωμανών. Έκτοτε το σκοτάδι της σκλαβιάς σκεπάζει την Ελλάδα. Παρόλα αυτά οι Έλληνες δεν έπαψαν να αντιστέκονται και να ελπίζουν ότι θα ξαναδούν τον

ήλιο της ελευθερίας. Ήρωες αντάξιοι του Θεμιστοκλή, του Μέγα Αλέξανδρου και του Λεωνίδα πολεμούν τον τούρκο κατακτητή άλλοτε κρυφά και άλλοτε φανερά. Κάποιοι εξ' αυτών είναι ο Λάμπρος Κατσώνης, ο Κροκόδειλος Κλάδας, οι αδελφοί Ορλώφ, οι Σουλιώτες και οι Μανιάτες αλλά και αργότερα ο Αθανάσιος Διάκος, ο Γεώργιος Καραϊσκάκης, οι

αδελφοί Υψηλάντη, ο Παπαφλέσσας και ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης. Όλοι αυτοί και πολλοί ακόμη αν και ορισμένοι ζούσαν σε διαφορετικές εποχές ή περιοχές με τον δικό τους τρόπο συντέλεσαν στην απελευθέρωση του γένους από τον τουρκικό ζυγό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ Α2

ΚΡΥΠΤΟΛΕΞΟ: Βρες 10 ονόματα με τους ιδρυτές - μέλη της Φιλικής Εταιρείας

Υ	Ω	Λ	Κ	Ο	Ζ	Ι	Μ	Ο	Π	Ο	Υ	Λ	Ο	Σ
Μ	Ψ	Θ	Ο	Ω	Δ	Γ	Κ	Ρ	Β	Ψ	Ε	Χ	Μ	Χ
Ο	Ψ	Η	Ξ	Η	Ε	Ρ	Κ	Ω	Σ	Μ	Δ	Ν	Ω	Θ
Ρ	Ο	Α	Λ	Δ	Γ	Η	Ξ	Ξ	Ο	Α	Ν	Ε	Δ	Ν
Ρ	Κ	Τ	Γ	Α	Χ	Μ	Ι	Α	Ι	Υ	Χ	Η	Ν	Ε
Θ	Η	Ο	Γ	Υ	Ν	Ο	Λ	Ν	Ε	Ρ	Κ	Ο	Φ	Δ
Σ	Δ	Η	Σ	Υ	Ο	Τ	Θ	Θ	Η	Ο	Γ	Λ	Ι	Χ
Η	Β	Μ	Ι	Ε	Π	Σ	Η	Ο	Ι	Κ	Ο	Τ	Γ	Ρ
												α		
Ζ	Α	Φ	Τ	Γ	Ι	Α	Κ	Σ	Κ	Ο	Υ	Φ	Α	Σ
Α	Σ	Ν	Γ	Μ	Ο	Κ	Μ	Ο	Υ	Ρ	Χ	Ο	Λ	Υ
Γ	Τ	Ε	Ι	Χ	Ρ	Α	Ι	Κ	Α	Δ	Γ	Η	Α	Β
Κ	Α	Χ	Ο	Η	Ω	Λ	Θ	Γ	Δ	Α	Ρ	Κ	Τ	Ν
Ξ	Ρ	Ε	Δ	Ψ	Ι	Ω	Ε	Η	Μ	Τ	Ρ	Χ	Η	Υ
Ε	Ξ	Γ	Υ	Ε	Τ	Φ	Τ	Α	Π	Ο	Ρ	Β	Σ	Σ
Μ	Α	Υ	Ρ	Ο	Γ	Ε	Ν	Ο	Υ	Σ	Υ	Ξ	Ι	Ο
Α	Ν	Α	Γ	Ν	Ω	Σ	Τ	Ο	Π	Ο	Υ	Λ	Ο	Σ

ΛΥΣΕΙΣ

- ΝΙΚΗΤΑΡΑΣ
- ΓΙΑΤΡΑΚΟΣ
- Ο ΛΟΝΤΟΣ
- ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ
- ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ
- ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ
- ΖΑΙΜΗΣ
- ΣΑΡΑΤΟΝ
- ΔΙΚΑΙΟΣ
- ΑΝΕΓΡΗΣ

Αφανείς ήρωες της Επανάστασης!!!!

Κάποιοι έγραψαν τη δική τους προσωπική και ξεχωριστή ιστορία, μέσα στον κυκεώνα των φατριασμών, της ιδιοποίησης των λαφύρων και των προσωπικών στρατηγικών με στόχο την πολιτική εξουσία -

Ο Τσάκας, ο Ανεμογιάννης, η καπετάνισσα Δόμνα Βισβίκη και ασφαλώς ο Νικηταράς. Διάσημα τα πρόσωπα που διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στην Εθνική Παλιγγενεσία, γνωστά και αυτά με τον αμφιλεγόμενο ρόλο.

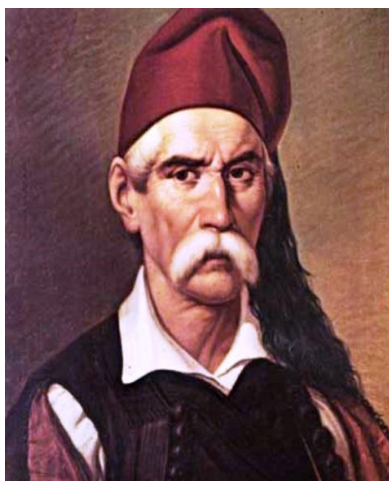
Σε αυτό το σημείωμα θα ασχοληθούμε με τους αφανείς ήρωες, που καταρχήν ήταν οι στρατιώτες, γεωργοί, ναύτες και κτηνοτρόφοι στην πλειοψηφία τους, αυτοί που επάνδρωσαν τα ασκέρια και τα καράβια, αυτοί που έδωσαν τις ιστορικές μάχες και ναυμαχίες στον Αγώνα του '21, που εκτός από σκληρός, ήταν και μακροχρόνιος .

Όσοι στάθηκαν τυχεροί και επέζησαν, έπρεπε να ξεκινήσουν από το μηδέν, γιατί ο βίος τους ήταν κατεστραμμένο.

Παράλληλα υπήρξαν και επώνυμες ανιδιοτελείς μορφές, που έγραψαν τη δική τους προσωπική και ξεχωριστή ιστορία, μέσα στον κυκεώνα των φατριασμών, της ιδιοποίησης των λαφύρων και των προσωπικών στρατηγικών με στόχο την πολιτική εξουσία.

Στην κορυφή αυτής της λίστας με τους αγνοούς ήρωες του 1821, είναι αναμφίβολα **ο Νικήτας Σταματελόπουλος, γνωστότερος ως Νικηταράς (1782-1849)**, ανιψιός του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη. Εκτός από την απaráμιλλη γενναιότητά του, έμεινε στην Ιστορία για το σπάνιο ήθος του.

Είναι γνωστό και προκαλεί τεράστια εντύπωση, ότι μετά την άλωση της Τριπολιτσάς, αρνήθηκε να πάρει μέρος στη διανομή των λαφύρων ενώ και μετά τη συντριβή της στρατιάς

του Δράμαλη, δέχτηκε να κρατήσει ένα μόνο δαμασκηνό (με τεχνική προερχόμενη απ' τη Δαμασκό, ασάλινο και ελαστικό, με πολύ λεπτή ακμή και σιλπνές ανταύγειες) σπαθί, το οποίο όμως προσέφερε αργότερα κατά τη διάρκεια του εράνου για τον ανεφοδιασμό του Μεσολογγίου. Ήταν ο μόνος που κυνήγησε τα απομεινάρια της στρατιάς του Δράμαλη μετά τα Δερβενάκια, τα οποία και συνέτριψε στην Κλεισούρα, όταν όλοι οι άλλοι είχαν πέσει με τα μούτρα στο πλιάτσικο.

Το ελληνικό κράτος τον "αντάμειψε", φυλακίζοντάς τον (1839-1841), με την κατηγορία ότι σχεδίαζε πραξικόπημα με σκοπό την άνοδο στον ελληνικό θρόνο Ρώσου πρίγκιπα. Μετά την αποφυλάκισή του, με παρέμβαση του

Μακρυγιάννη, σχεδόν τυφλός και με μία πενιχρή σύνταξη που έπαιρνε ως γεροϋσιαστής (από το 1847), πέρασε τα τελευταία χρόνια της ζωής του στον Πειραιά πάμφτωχος και ζητιάνος, ενώ ακόμη και σήμερα αγνοείται ο τόπος της ταφής του. Από τον γάμο του με την Αγγελίνα, κόρη του φημισμένου κλεφταρματολού Ζαχαριά, απέκτησε ένα γιο, τον Γιάννη, που έγινε στρατιωτικός και δύο κόρες, τη Ρεγγίνα και μία ακόμα, που τρελάθηκε από τη λύπη της και πέθανε, όταν είδε τον πατέρα της, τον θρυλικό Τουρκοφάγο, σε άθλια κατάσταση, μετά την αποφυλάκισή του από την Αίγινα το 1841.

Πρότυπο ανιδιοτέλειας επίσης, υπήρξε ο μάλλον άγνωστος στους περισσότερους, **Αθανάσιος Τσάκας** από το Μοναστηράκι Αργάφων (1789-1851). Πολύ νέος, ήταν συμπολεμιστής του Κατσαντώνη και διακρίθηκε για την ανδρεία του. Στη διάρκεια της Επανάστασης, πολέμησε στο πλευρό του Καραϊσκάκη, τον οποίο έσωσε από βέβαιο θάνατο στη μάχη των στενών του Σοβόλακου. Ο θρυλικός "γιος της καλόγριας" μάλιστα, τον χαρακτήρισε ως έναν από τους γενναιότερους Αγραφιώτες. Μετά το τέλος του Αγώνα, αποσύρθηκε στον Παρνασσό, όπου ασχολήθηκε με την κτηνοτροφία. Στο ορεινό του καταφύγιο, τον επισκέφθηκαν ο Όθωνας με την Αμαλία, προτρέποντάς τον να υποβάλει αίτηση για να ανταμειφθεί για όσα πρόσφερε στην Επανάσταση. Όμως ο Τσά-

Αφανείς ήρωες της Επανάστασης (συνέχεια)

κας αρνήθηκε κατηγορηματικά και τους είπε ότι δεν ήθελε καμία αμοιβή για την εκπλήρωση των καθηκόντων του προς την πατρίδα.

Ηρωική μορφή του '21 ήταν ο καταγόμενος από τους Παξούς, **Γεώργιος Ανεμογιάννης** (1798-1821).

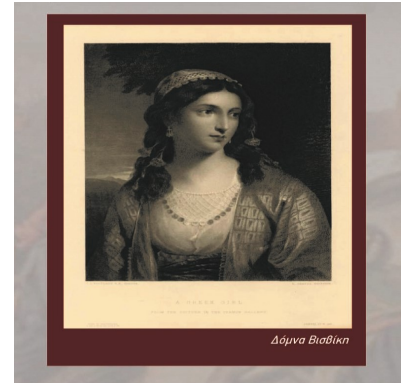
Υπηρετούσε ως ναύτης στο πλοίο της Μπουμπουλίνας "Οι Σύμμαχοι", το οποίο συμμετείχε στον αποκλεισμό της Ναυπάκτου και στην επίθεση εναντίον του φρουρίου της (25 Μαΐου 1821). Η επίθεση απέτυχε και αποφασίστηκε η πυρπόληση του τουρκικού στόλου που βρισκόταν προστατευμένος κάτω από το φρούριο της Ναυπάκτου. Μοναδικός εθελοντής για την "πλοήγηση" του πυρπολικού ήταν ο Γεώργιος Ανεμογιάννης.

Παρά την ανδρεία που έδειξε όμως, η επιχείρηση απέτυχε και πιάστηκε από τους Τούρκους, οι οποίοι αρνήθηκαν να τον ανταλλάξουν με αιχμαλώτους τους ή χρήματα. Ο Ανεμογιάννης βρήκε φρικτό θάνατο με ανασκολοπισμό. Το άψυχο σώμα του παρέμεινε για αρκετές μέρες στις επάλξεις του φρουρίου για παραδειγματισμό και εκφοβισμό. Μνημείο του Γ. Ανεμογιάννη

υπάρχει σήμερα στην είσοδο του λιμανιού της Ναυπάκτου. Είναι χαρακτηριστικό ότι η Ναύπακτος παραδόθηκε από τους Τούρκους στους Έλληνες, μόλις το 1829. Μια επίσης άγνωστη ηρωίδα του 1821, είναι η **Δόμνα Βισβίκη** (1783-1850). Γεννήθηκε στην Αίνο της Θράκης και το 1808, παντρεύτηκε τον συμπατριώτη της πλοίαρχο Χατζή – Αντώνη Βισβίκη. Με την έναρξη της Επανάστασης, ο Βισβίκης με το μπρίκι "Καλομοίρα", το οποίο είχε πλήρωμα 140 ναύτες, 16 κανόνια, ακόμα και αίθουσα συνεδριάσεων (!), στην οποία αργότερα θα διεξάγονταν οι συνεδριάσεις του Άρειου Πάγου, πήρε μέρος σε διάφορες επιχειρήσεις.

Από τον Μάιο του 1821, στο πλοίο επιβιβάστηκε η σύζυγός του Δόμνα και τα 5 ανήλικα παιδιά τους. Στη διάρκεια της πολιορκίας του Ευρίπου (1822), ο καπετάν Χατζή – Αντώνης έχασε τη ζωή του. Τότε, η σύζυγός του, με τη βοήθεια του υπαρχηγού του πλοίου, καπετάν Σταυρή, ανέλαβε τη διακυβέρνησή του για δύο περίπου χρόνια, ξοδεύοντας όλη την περιουσία της για πολεμοφόδια και συντήρηση της "Καλομοίρας".

Όταν οι πόροι της εξαντλήθηκαν και το πλοίο είχε υποστεί πολλές ζημιές, η Δόμνα Βισβίκη, το παραχώρησε στους Υδραίους που το μετέτρε-

Δόμνα Βισβίκη

ψαν σε πυρπολικό. Μ' αυτό, ο Ανδρέας Πιπίνος ανατίναξε στα στενά του Τσεσμέ τη φρεγάτα "Χασνέ Γκεμσι" του τουρκικού στόλου, που ήταν το θησαυροφυλάκιό του.

Η Δόμνα Βισβίκη έζησε τα υπόλοιπα χρόνια της ζωής της πάμφτωχη, σε Ναύπλιο, Σύρο και Πειραιά, όπου και πέθανε. Η Ελληνική Πολιτεία δεν ανταποκρίθηκε στις εκκλήσεις και αιτήσεις της για κάποια αποζημίωση.

Μόνον ένα από τα παιδιά της, ο Θεμιστοκλής (αρχικό όνομα Δημήτριος) σπούδασε, με γαλλική υποτροφία στο Παρίσι και με την επιστροφή του στην Ελλάδα (1832), εργάστηκε στο Υπουργείο Εξωτερικών και αργότερα έγινε διοικητής Νάξου.

Εν πολλοίς άλλοι ήταν αυτοί που τα έδωσαν όλα για την Πατρίδα και άλλοι επωφελήθηκαν με την απελευθέρωσή της έχοντας προσφέρει ελάχιστα ή ακόμη και τίποτα.

Έτσι όπως συμβαίνει συνήθως.

Πηγή: protothema.gr
**ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΓΙΩΡΓΟΣ Α2**

Η συμβολή των γυναικών και συγγραφέων στην επανάσταση του '21

Η επιτυχία της ελληνικής επανάστασης του 1821 ήταν αποτέλεσμα της συλλογικής προσπάθειας ανδρών και γυναικών- γνωστών και αγνώστων- αφού το όραμα της ελευθερίας είχε λάμψει στα μάτια όλων των σκλαβωμένων Ελλήνων οι οποίοι αγωνίστηκαν, ο καθένας με τον τρόπο του, και ξανάφεραν τον ελληνισμό στο προσκήνιο της ιστορίας.

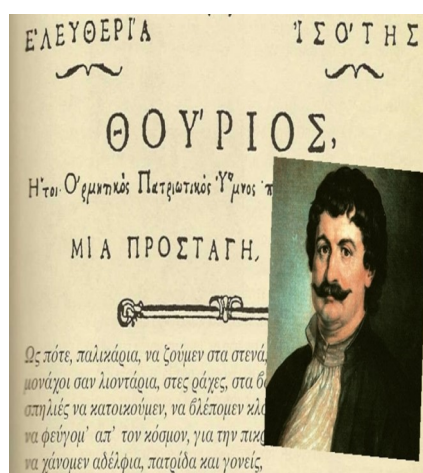

Αρχικά πρέπει να γίνει αναφορά στην ενθουσιώδη και ηρωική συμμετοχή των γυναικών καθώς πρέπει να εξυμνηθεί η φιλοπατρία και η γενναιότητα της Ελληνίδας αγωνίστριας. Γαλουχημένες στη σκληρή εποχή της οθωμανικής κατοχής αγωνίστηκαν ισάξια με τους άνδρες και πρωταγωνίστησαν στα πεδία των μαχών ενώ παράλληλα φρόντιζαν οικογένεια και αγωνιστές.

Παραδείγματα ατρόμητων γυναικών:

Η Μόσχω Τζαβέλα αντιστάθηκε γενναία τον Ιούλιο του 1792, όταν ο Αλή Πασάς έστειλε ισχυρό απόσπασμα για να καταλάβει το Σούλι. Μάλιστα κατά τη διάρκεια της μάχης τα όπλα των ανδρών χάλασαν λόγω υψηλής θερμοκρασίας με αποτέλεσμα οι δύο πλευρές να κηρύξουν προσωρινή ανακωχή. Η Τζαβέλα παρατηρώντας τη διακοπή των πυροβολισμών, υπέθεσε πως οι Οθωμανοί σκότωσαν τους Σουλιώτες. Τότε επικεφαλής 400 γυναικών επιτέθηκε στους Τούρκους του Αλή, αναγκάζοντάς τους να υποχωρήσουν.

Σημαντική ήταν και **η συμβολή των γυναικών του Σουλίου και του Μεσολογγίου** οι οποίες πολεμούσαν, κατά τη μεγάλη Έξοδο, κρατώντας με το ένα χέρι το σπαθί και με το άλλο το μωρό τους.

Ωστόσο ήρωες δε θεωρούνται μόνο αυτοί που πάλεψαν με όπλα στα πεδία της μάχης, αλλά πολλοί ήταν αυτοί που επέλεξαν να ξε-

σηκώσουν και να εμπυχώσουν τους αγώνες των Ελλήνων μέσα από κείμενα. Μεταξύ αυτών, ο Ρήγας Φεραίος υπήρξε εθνεγέρτης και πρωτομάρτυρας της ελευθερίας και ένας από τους πρόδρομους του Νεοελληνικού Διαφωτισμού.

Ένα από τα έργα του ο **ΘΟΥΡΙΟΣ** είναι ο πιο διαδεδομένος προεπαναστατικός πατριωτικός ύμνος. Διακρίνεται για τον εθνεγερτικό χαρακτήρα του μέσα από τον οποίο αντανακλώνται η επαναστατική δράση και τα κοινωνικοπολιτικά οράματα του Ρήγα. Μέσα από τον **ΘΟΥΡΙΟ** ο Ρήγας δίνει έντονα το επαναστατικό μήνυμα, το οποίο αποτελεί, συγχρόνως, προσκλητήριο ξεσηκωμού. Τονίζει, λοιπόν, στους Έλληνες ραγιαδες πως μέγιστη αξία έχει η ελεύθερη ζωή, ακόμα κι αν είναι μικρής χρονικής διάρκειας- έστω και μιας ώρας- παρά η πολύχρονη ζωή σε συνθήκες σκλαβιάς. Το έργο αυτό εξυμνεί, επίσης, και την αξία της ελευθερίας.

ΒΑΣΩ ΜΠΑΡΑ Γ3

ΠΗΓΕΣ

CHILONAS.COM

ELEFTHEROSTY-POS.GR

Αλέξανδρος Υψηλάντης: μια από τις ηγετικές μορφές του Αγώνα!

Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1792 και ήταν γιος του Ηγεμόνα της Μολδοβλαχίας Κωνσταντίνου Υψηλάντη και της Ελισάβετ Βακαρέσκου. Η οικογένεια του είχε ρίζες από τη βυζαντινή αριστοκρατία του 1200, καθώς ήταν απόγονος του μεγάλου Κωνσταντίνου Υψηλάντη ο οποίος είχε διατελέσει αυλάρχης των Κομνηνών και ήταν επίσης γαμπρός του βυζαντινού αυτοκράτορα Εμμανουήλ του Γ'.

Παρά, όμως, την εξέχουσα κοινωνική τους θέση η οικογένεια του Αλέξανδρου αναγκάστηκε να εγκαταλείψει την Μολδοβλαχία και να μεταναστεύσει στη Ρωσία. Εκεί ο Αλέξανδρος αρχικά έλαβε υψηλού επιπέδου εκπαίδευση και μόρφωση και κατατάχθηκε στον ρωσικό στρατό. Πολύ σύντομα γνωρίστηκε με τον τσάρο της Ρωσίας τον Αλέξανδρο τον Α' και απέκτησαν μεταξύ τους μια πολύ στενή φιλία.

Με τα έξοδα του τσάρου ο Υψηλάντης σπούδασε στη στρατιωτική σχολή της αυτοκρατορικής φρουράς από την οποία αποφοίτησε ως υπολοχαγός και συμμετείχε έτσι, ως αξιωματικός του ρωσικού στρατού στους πολέμους εναντίον του Ναπολέοντα. Οι μάχες που έδωσε ανέδειξαν το ηρωικό του φρόνημα, το θάρρος του καθώς και την ηγετική φυσιογνωμία του. Το 1813 στη μάχη της Δρέσδης έχασε το δεξί του χέρι. Το 1814 ως μέλος της αυτοκρατορικής ακολουθίας και κατέχοντας τον βαθμό του

υποστράτηγου συμμετείχε στο συνέδριο της Βιέννης όπου ο Υψηλάντης αναφέρθηκε στον υπόδουλο ελληνισμό, λέγοντας χαρακτηριστικά ότι η διάσωση του ελ-

ληνισμού είναι υπόθεση όλων των χριστιανών.

Το πατριωτικό του αίσθημα δεν ξέφυγε της προσοχής των Φιλικών και έτσι το 1820 του πρότειναν την αρχηγία της Φιλικής Εταιρείας. Ο Αλέξανδρος δέχθηκε μετά χαράς την πρόταση και έσπευσε να βοηθήσει τον αγώνα των Ελλήνων. Σε συνεργασία με άλλους Φιλικούς ο Υψηλάντης ίδρυσε οργανισμούς σε περιοχές της Ευρώπης προκειμένου να γίνουν δωρεές από Έλληνες του εξωτερικού και έτσι να εφοδιαστούν οι υπόδουλοι με όπλα, κανόνια και είδη για τον αγώνα.

Η Φιλική Εταιρεία υπό την ηγεσία του Αλέξανδρου Υψηλάντη αποφάσισε πως η επανάσταση θα έπρεπε να ξεκινήσει από τη Μολδοβλαχία, αργότερα να κλιμακωθεί και να εδραιωθεί σε ολόκληρη τη Χερσόνησο του Αίμου, ενώ επαναστά-

σεις θα ξεσπούσαν παράλληλα στον Μοριά και τη Ρούμελη ώστε να αιφνιδιαστεί ο οθωμανικός στρατός. Οι φιλικές δυνάμεις με επικεφαλής τον Υψηλάντη σημείωσαν αρχικά επιτυχίες εναντίον των Οθωμανών. Ωστόσο οι τουρκικές δυνάμεις υπερερούσαν αριθμητικά και κατάφεραν ισχυρό πλήγμα στους επαναστάτες. Επιπλέον οι Τούρκοι προχώρησαν σε αντίποινα κατά του άμαχου πληθυσμού των χριστιανών και αυτό είχε σαν αποτέλεσμα την αποχώρηση των ντόπιων λαών από την επανάσταση προκειμένου να σωθούν. Το πρόβλημα, όμως, εντάθηκε εξαιτίας της μη εμπλοκής των Ρώσων στην επανάσταση και έτσι ο Υψηλάντης ήρθε αντιμέτωπος με σημαντικές ελλείψεις ανδρών εναντίον των Τούρκων. Στη μάχη του Δραγατσανίου ο στρατός του Υψηλάντη συντρίφτηκε, γεγονός που οδήγησε στην λήξη της επανάστασης στη Μολδοβλαχία.

Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης παραδόθηκε στις αυστριακές αρχές και φυλακίστηκε ως το 1827. Μετά την αποφυλάκισή του εξαιτίας της κλονισμένης υγείας του, δεν μπόρεσε να βοηθήσει το έθνος και τελικά απεβίωσε στη Βιέννη το 1828 μακριά από την πατρίδα του, την ελευθερία της οποίας υπερασπίστηκε σε όλη τη διάρκεια της ζωής του.

ΠΗΓΕΣ

ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ IN STORIES ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ

ΜΑΝΩΛΗΣ ΜΠΑΡΑΣ Γ3

Οι διαχρονικές αξίες της Ελληνικής Επανάστασης!

ΤΟΤΕ:

Οι ιδέες της γαλλικής επανάστασης επηρέασαν και τις αξίες της ελληνικής. Η διάδοση των γαλλικών αντιλήψεων στον ελληνισμό ενίσχυσαν το αίσθημά τους για απελευθέρωση.

Αιτήματα όπως η ελευθερία κάθε ανθρώπου και η διαφύλαξη των φυσικών δικαιωμάτων του (π.χ. ιδιοκτησία, ασφάλεια, αντίσταση στην καταπίεση) ήταν τα πιο βασικά στην επανάσταση του 1821.

Παράλληλα η πίστη και η αφοσίωση ήταν σημαντικά όπλα των Ελλήνων αφού όπως απέδειξαν η αγάπη για την πατρίδα τους και η ανάγκη για ανεξαρτητοποίηση,

τους ένωσαν περισσότερο και γι' αυτό μπόρεσαν και απέκρουσαν τις επιθέσεις των ισχυρών αντιπάλων τους.

ΣΗΜΕΡΑ:

Όλες αυτές οι διαχρονικές αξίες της ελληνικής επανάστασης παραμένουν επίκαιρες και στις μέρες μας, ακόμα και 200 χρόνια μετά. Σε πολλά κράτη του κόσμου γίνονται ακόμα προσπάθειες προκειμένου να υπάρχει ισοτιμία μεταξύ των πολιτών ανεξάρτητα από την κοινωνική και οικονομική τους κατάσταση, το χρώμα και την εθνική τους προέλευση. Ωστόσο οι <<αγώνες>> αυτοί δεν είναι ένοπλοι, όμως υπάρχουν οι <<ήρωες>> που με τον δικό τους τρόπο δίνουν τη μάχη τους και πολλές φορές θυσιάζονται για αυτή.

Για παράδειγμα ο Νέλσον Μαντέλα ήταν αγωνιστής του κινήματος κατά του Απαρτχάιντ, της πολιτικής, δηλαδή, των Λευκών που καθόριζε και επέβαλλε τη διάκριση των ανθρώπινων ομάδων μέσα σε ένα κράτος βάσει φυλετικών κριτηρίων σε καθορισμένες γεωγραφικές περιοχές. Υπήρξε μάλιστα πρόεδρος της Νότιας Αφρικής (1994-1999) και τιμήθηκε με το Νόμπελ Ειρήνης το 1993.

ΒΑΣΩ ΜΠΑΡΑ Γ3

ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ!

- 1..Γνωστός και ως Γρηγόριος Δίκαιος.....
- 2.Υπασπιστής του Τσάρου και ηγέτης της εξέγερσης της Μολδοβλαχίας.....
- 3.Ητήθηκε στα Δερβενάκια.....
- 4.Έγραψε τον ύμνο εις την ελευθερία
- 5.Άγγλος γνωστός Φιλέλληνας και ποιητής. Λόρδος.....
- 6.Παλαιών Πατρών.....
- 7.Έγινε η πρώτη εθνοσυνέλευση...
- 8.Ναύαρχος του ελληνικού στόλου
- 9.Ο πιο γνωστός μπουρλοτιέρης....
- 10.Καταστράφηκε μετά από στενή πολιορκία το 1826....

ΛΥΣΕΙΣ

- 1.ΠΑΠΑΦΛΕΣΣΑΣ
- 2.ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ
- 3.ΔΡΑΜΑΛΗΣ
- 4.ΣΟΛΩΜΟΣ
- 5.ΜΠΑΙΡΟΝ
- 6.ΓΕΡΜΑΝΟΣ
- 7.ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ
- 8.ΜΙΑΟΥΛΗΣ
- 9.ΚΑΝΑΡΗΣ
- 10.ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ

Ο αγώνας μέσα από την τέχνη!!!!

‘Η έξοδος του Μεσολογγίου’

Θεόδωρου Βρυζάκη

Ο πίνακας ανήκει στον Θεόδωρο Βρυζάκη και παρουσιάζει ένα από τα πιο τραγικά επεισόδια της Ελληνικής επανάστασης, την ηρωική έξοδο του Μεσολογγίου τη νύχτα της 10^{ης} Απριλίου του 1826. Σε αυτό το έργο τέχνης παρουσιάζονται και κάποια από τα ιδεώδη της επανάστασης του 1821. Ένα από αυτά είναι η πίστη και η αφοσίωση στον Θεό τον οποίο οι Έλληνες είχαν στο πλευρό τους καθ' όλη τη διάρκεια της πολύχρονης σύγκρουσης. Στο επάνω μέρος της εικόνας φαίνεται ο Παντοκράτορας που ευλογεί τους αγωνιστές αλλά και ορισμένους αγγέλους οι οποίοι κρατούν στεφάνια για να τους στεφανώσουν. Επιπλέον παρουσιάζεται και η γενναιότητα και το θάρρος των πολεμιστών οι οποίοι με ύφος ατρόμητο και

κυματίζοντας ψηλά την ελληνική σημαία, δε φοβούνται να αντιμετωπίσουν τις υπερδυ-

νάμεις των αντιπάλων. Τέλος φαίνεται και η αγάπη για την ελευθερία αφού όλοι- άντρες γυναίκες- ακόμα και τραυματισμένοι πολεμούν μέχρι τελικής πτώσεως.

Οι Σουλιώτισσες- Αρι Σέφερ

Σε αυτό το έργο τέχνης δίνεται βαρύτητα στην αξία της ελευθερίας. Όπως βλέπουμε, οι Σουλιώτισσες προτιμούν να πεθάνουν παρά να μείνουν σκλαβωμένες στους Τούρκους. Αποδεικνύεται έτσι και η σημασία της φράσης <<Ελευθερία ή Θάνατος>> που χρησιμοποιούσαν οι Έλληνες για να δείξουν την αποφασιστικότητά τους να ζήσουν ελεύθεροι και να αποτινάξουν τον οθωμανικό ζυγό.

ΒΑΣΩ ΜΠΑΡΑ Γ3

Συνέντευξη με τον επίκουρο καθηγητή φιλολογίας Κωνσταντίνο Γιαβή για τον καπετάνιο Κωνσταντή Γιαβή!

Ο Κωνσταντίνος Γιαβής είναι επίκουρος καθηγητής φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και αναγνωρισμένος απόγονος του Κωνσταντή Γιαβή!

1) Ποια ήταν η δράση του Κολοκοτρώνη πριν από την έναρξη της επανάστασης του 1821;

Ο Θεόδωρος ήταν γιος του περιφημου Κωνσταντή Κολοκοτρώνη, δεινού κλεφταρματολού. Μετά τα Ορλωφικά (την ανεπιτυχή απόπειρα επανάστασης το 1770 υπό την ηγεσία των αδερφών Ορλώφ), οι Τούρκοι εκτόξευσαν αντίποινα, και οι Κολοκοτρωναίοι έφυγαν από τα χωριά τους στην Αρκαδία αναζητώντας ασφάλεια αλλού. Ο Θεόδωρος σε ηλικία 15 ετών έγινε κλεφταρματολός ο ίδιος και απέκτησε πολεμική πείρα μαθαίνοντας τεχνικές αντιμετώπισης πολυαριθμότερου εχθρού, ειδικά μετά το 1805 όταν η Υψηλή Πύλη αποφάσισε την εξόντωση των κλεφταρματολών. Μετά το 1807 και για δέκα μήνες υπήρξε κουρσάρος στο Αιγαίο. Το 1809 κατατάχτηκε στο «1ο Σύνταγμα ελαφρού ελληνικού ιππικού» του αγγλικού στρατού στη Ζάκυνθο με το βαθμό του καπετάνιου (λοχαγού). Εκεί διδάχτηκε συστηματικώς τη στρατιωτική τέχνη, την οποία προσπάθησε να διδάξει στους Έλληνες αγωνιστές.

2) Ως αρχηγός του επαναστατικού στρατού στην Πελοπόννησο ο Κολοκοτρώνης είχε σημαντικές νίκες εναντίον των κατακτητών. Ποια θεωρείτε εσείς ότι ήταν η μεγαλύτερη στρατιωτική του επιτυχία;

Αν έπρεπε να διαλέξω μία, θα ονόμαζα τη μάχη των Δερβενακίων στις 26 Ιουλίου 1822, στην οποία ο Κολοκοτρώνης κατέστρεψε τον στρατό του πασά Δράμα-

λη που κατέβαινε στον Μοριά με εντολή να καταπνίξει την επανάσταση. Ο Δράμαλης είχε ξεκινήσει από τη Λάρισα επικεφαλής ενός εκλεκτού εμπειροπόλεμου στρατού 30.000. Ο Κολοκοτρώνης εφήρμοσε τακτική «καμένης γης» στον κάμπο του Άργους για να μην του επιτρέψει να βρίσκει τρόφιμα. Ο Δράμαλης θέλησε τότε να επιστρέψει στην Κόρινθο για εφοδισμό, αλλά προσπάθησε να παραπλανήσει τους Έλληνες δήθεν κινούμενος προς Τρίπολη. Πείστηκαν όλοι, εκτός από τον Κολοκοτρώνη, τον οποίον μάλιστα ειρωνεύτηκαν. Με 2.350 σκληροτράχηλους Αρκάδες κατέλαβε τα στενά των Δερβενακίων (μεταξύ Κορινθιακού κόλπου και Ναυπλίου). Η τουρκική φάλαγγα, μήκους 20 χλμ., δεν μπορούσε να ελιχθεί μέσα στα στενά και εξολοθρεύτηκε μέσα στον καυτό καλοκαιρινό ήλιο. Η νίκη ήταν εξαιρετική σημασίας για το ηθικό των Ελλήνων.

3) Ο τρόπος με τον οποίο ο Κολοκοτρώνης διοικούσε τα στρατεύματά του έχει χαρακτηριστεί ιδιοφυής. Μπορείτε να μας αναλύσετε κάποιες από τις τακτικές που χρησιμοποιούσε;

Ο Κολοκοτρώνης είχε ακατάβλητη και αδιάπτωτη πίστη στον αγώνα του. Διέθετε οξύτατη αντίληψη των ιδιαίτερων γνωρισμάτων των ανθρώπων και του χώρου όπου θα έδινε τις μάχες του. Επειδή οι Έλληνες δεν είχαν τακτικό στρατό (με επιμελητεία, πυροβολικό, εκπαιδευμένους στρατιώτες), ανέπτυξε τεχνικές ανταρτοπόλεμου. Ταυτοχρόνως, προσπάθησε να εμφυσήσει στους στρατιώτες του την πειθαρχία που είχε διδαχθεί ο ίδιος στον αγγλικό στρατό.

4) Ένα από τα πιο γνωστά αποφθέγματα του Κολοκοτρώνη είναι το εξής: << Φωτιά και τσεκούρι στους προσκυνημένους>>. Θα θέλατε να σχολιάσετε τη φράση αυτή;

Το 1827 ο Ιμπραήμ πασάς κατόρθωσε να φέρει την Επανάσταση σε πολύ δύσκολη θέση τόσο με στρατιωτικές επιτυχίες όσο και με τρομοκρατία. Πολλοί Έλληνες δήλωναν ομαδικά υποταγή, το περιλάλητο προσκύνημα, μάλιστα κάποιιοι, με διασημότερο τον καπετάνιο Νενέκο, συμμετείχαν μαζί τους Τούρκους σε στρατιωτικές επιχειρήσεις εναντίον των Ελλήνων. Ο Ιμπραήμ παραχωρούσε διάφορα προνόμια στα προσκυνημένα χωριά (σπόρους και ασφάλεια, πχ) ενώ έσπερνε τον τρόπο στους απροσκύνητους. Η Επανάσταση φυλλορροούσε και ο Κολοκοτρώνης κυριολεκτικώς τη διέσωσε αντιπάσσονταν αυστηρή αντιτρομοκρατία για παραδειγματισμό. Με θλίβει που η φράση αυτή του Γέρου χρησιμοποιείται αφρόνως και σήμερα για να υποστηρίξει τη μισαλλοδοξία στον πολιτικό διάλογο.

5) Η κυβέρνηση Κουντουριώτη διόρισε τον Γέρο του Μωριά αρχιστράτηγο των επαναστατικών δυνάμεων και στη συνέχεια η ίδια κυβέρνηση τον φυλάκισε στην Ύδρα. Πώς εξηγείτε αυτήν την αντίφαση;

Ο Κολοκοτρώνης ανακηρύχθηκε για πρώτη φορά αρχιστράτηγος από την Πελοποννησιακή Γερουσία μετά τα Δερβενάκια το 1822. Ο Γεώργιος Κουντουριώτης ανέλαβε την Κυβέρνηση (Εκτελεστικό Σώμα) στις αρχές του 1824. Δυστυχώς, η Επανάσταση ήταν εν πολλοίς μία ιστορία έντονων εσωτερικών ερίδων, μία εκ των οποίων ήταν η αντιπαράθεση στρατιωτικών και πολιτικών-παλαιών αρχόντων.

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ της συνέντευξης με τον Κωνσταντίνο Γιαβή!

Η κυβέρνηση Γ. Κουντουριώτη (ο οποίος ανήκε στη δεύτερη παράταξη) στην πραγματικότητα εγκαινίασε έναν εμφύλιο, διότι υπήρχε ήδη άλλη νόμιμη κυβέρνηση. Τον Φεβρουάριο του 1825 φυλάκισε τον Κολοκοτρώνη στην Ύδρα (πατρίδα του Κουντουριώτη) αλλά τον αποφυλάκισε με λαϊκή απαίτηση τον Μάιο διότι ο Ιμπραήμ κατέκαιγε την Πελοπόννησο. Μάλιστα, η κυβέρνηση Κουντουριώτη διόρισε τον Κολοκοτρώνη Γενικό Αρχηγό των στρατευμάτων Πελοποννήσου, όταν, όμως, ήταν πλέον αργά για την έγκαιρη και αποτελεσματική απόκρουση του Ιμπραήμ.

6) Ποιοι λόγοι οδήγησαν στην αμνήστευση του Κολοκοτρώνη από τον Όθωνα και στον διορισμό του ως πολιτικού σύμβουλου του βασιλιά αν και είχε διωχθεί ως αντιβασιλικός κατά τη διάρκεια της Αντιβασιλείας;

Αντιβασιλεία είναι το όργανο που διοικούσε την Ελλάδα το 1833-5 μέχρι να ενηλικιωθεί ο Βασιλιάς Όθων. Ο Κολοκοτρώνης μετά την Απελευθέρωση διατήρησε ενεργητικό ρόλο στην πολιτική ζωή, μάλιστα υποστήριξε έντονα την ενθρόνιση Όθωνα. Φαίνεται ότι ήρθε σε ρήξη με την Αντιβασιλεία, η οποία τον κατηγόρησε για προδοσία και συνομωσία, καταδικάστηκε σε θάνατο, αλλά οι δικαστές Τερτσέτης και Πολυζωίδης αρνήθηκαν να υπογράψουν την απόφαση. Η ποινή μετετράπη σε φυλάκιση στο Παλαμήδι του Ναυπλίου. Όταν ενηλικιώθηκε ο Όθων μετά από έντεκα μήνες (27/5/1835) έδωσε χάρη στον Κολοκοτρώνη, μάλιστα τον διόρισε μέλος του Συμβουλίου Επικρατείας και μέλος της Επιτροπής για την ίδρυση του Πανεπιστημίου.

7) Ο Κωνσταντής Γιαβής υπήρξε καπετάνιος στον προσωπικό λόχο του Κολοκοτρώνη. Ποιος αρτεές διέκρινε σε αυτόν ο Γέρος του Μωριά ώστε να τον ξεχωρίσει ανάμεσα στα τόσα άξια παλικάρια που τον ακολουθούσαν; Θα θέλατε να σκιαγραφήσετε την προσωπικότητα αυτού του ήρωα που δεν είναι τόσο γνωστός όπως άλλοι αγωνιστές της επανάστασης του '21;

Ο Κωνσταντής υπήρξε ένας μικροκαπετάνιος, δεν φιλοδόξησε να καταλάβει υψηλότερα αξιώματα. Ήταν σεβαστός στην κοινωνία της Αρκαδίας, ολιγόλογος, αξιόπιστος, αποτελεσματικός. Προκαλούσε λιγάκι τον φόβο σε αυτούς που δεν τον ήξεραν καλά. Δεν γόγγυζε ποτέ, ούτε του άρεζαν οι δικαιολογίες κι είχε αταλάντευτη την αίσθηση της αξιοπρέπειας και του καθήκοντος. Μου αρέσει να σκέφτομαι ότι μόνο τέτοιοι άνθρωποι δημιουργούν την Ιστορία.

8) Συντάχθηκε από την αρχή της επανάστασης στον πλευρό του Κολοκοτρώνη ή αυτό έγινε τα επόμενα χρόνια;

Ο Κωνσταντής αναφέρεται στις πηγές ως καπετάνιος ήδη από το 1822. Ο παππούς του Γιαννάκης (γενν. περ. 1680) είχε έρθει ήδη σε διένεξη με τους Τούρκους. Μέλη της οικογενείας ήσαν Φιλικόι πριν το 1819.

9) Σε ποιες μάχες πήρε μέρος ο Κωνσταντής Γιαβής; Γνωρίζετε αν ο Κολοκοτρώνης του είχε εμπιστευτεί να φέρει εις πέρας κάποια ιδιαίτερη και ρισοκίνδυνη αποστολή;

Ξεχωρίζω τη συμμετοχή του στα Δερβενάκια στη θέση Παναγόραχη. Οι προσωπικοί καπεταναίοι του Κολοκοτρώνη πολέμησαν παντού. Η αγαπημένη μου οικογενειακή ιστο-

ρία αφηγείται ότι τον χειμώνα του 1822 ο Κωνσταντής έπρεπε να μεταφέρει εφόδια προς την Αλωνίσταινα. Δεν ξέρουμε ακριβώς τί και από πού. Ο Κωνσταντής δεν ανέθεσε σε κάποιον στρατιώτη, ίσως θέλησε να κινηθεί γρήγορα και μυστικά. Πήρε μόνος του τρία μουλάρια. Κινούμενος περί το χωριό Σέρβου (έξω από τα Λαγκάδια) προς ανατολάς μία νύχτα με χιόνι το ένα μουλάρι γλίστρησε σε μία χαράδρα καλυμμένη με χιόνι. Ευτυχώς το ζώο δεν τραυματίστηκε, αλλά ήταν αδύνατο να ανεβεί πίσω στο μονοπάτι. Ο Κωνσταντής, που ήταν ένας αδύνατος άντρας, κατέβηκε μέσα στη χαράδρα μέσα στο σκοτάδι, φορτώθηκε ο ίδιος και μετέφερε τμηματικά το φορτίο του ζώου επάνω στον δρόμο. Έπειτα, χρησιμοποιώντας την κάπα του για να βρει πατήματα το μουλάρι πάνω στο χιόνι, το ανέβασε και αυτό στο μονοπάτι μαζί με τα άλλα. Το πολύτιμο φορτίο έφτασε στον προορισμό του.

10) Ποιο ήταν το τέλος του ήρωα; Ευτύχησε να δει την πατρίδα μας ελεύθερη;

Ο Κωνσταντής Γιαβής το 1824 έγινε δημογέροντας του χωριού του και εκλέκτωρ, δηλαδή ανήκε στο σώμα των αντιπροσώπων που εξέλεγε τους βουλευτές της επαρχίας Καρύταινας. Υποστήριξε τη μεταρρυθμιστική πολιτική του Κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια που θέλησε να οργανώσει τη χώρα με όρους ευρωπαϊκούς. **Πέθανε ειρηνικά λίγο πριν το 1843 περιστοιχισμένος από παιδιά και τέσσερα εγγόνια, ένα από τα οποία ήταν ο παππούς του παππού μου**

**ΜΠΑΡΑΣ ΜΑΝΩΛΗΣ-ΜΠΑΡΑ
ΒΑΣΩ Γ3**

Συνέντευξη με την δασκάλα Χριστίνα Γιαννουσά για τον αγωνιστή Πανομάρα Γιαννούση

Η Χριστίνα Γιαννουσά είναι δασκάλα σε δημοτικό σχολείο της Αττικής και έχει ασχοληθεί πολύ με την ιστορία του χωριού της και την ελληνική επανάσταση του 1821. Επίσης είναι απόγονος του Πανομάρα Γιαννούση.

Από που καταγόταν ο Γιαννούσης;

Ήταν από ένα χωριό της περιοχής του Σουλίου.

Πώς σχετίζεται η καταγωγή σας με τον Πανομάρα Γιαννούση;

Ένας ονόματι Γιαννούσης κληρονομήθηκε από τον Αλή-Πασά κατέβηκε από την περιοχή του Σουλίου και εγκαταστάθηκε στην περιοχή όπου σήμερα είναι το χωριό μου όπου λέγεται Γιαννουσεϊκά.

Μπορείτε να μας περιγράψετε την εμφάνιση του;

Από φωτογραφίες και αναφορές για αυτόν ξέρουμε ότι ήταν ένας πολεμιστής της εποχής λίγο μικρόσωμος αλλά θαρραλέος για αυτό και βρέθηκε να είναι ένα από τα πρωτοπαλίκαρα του Γεωργίου Καραϊσκάκη. Έχει γραφτεί ότι κάποια στιγμή τον είχε αναζητήσει ένα άλλο πρωτοπαλίκαρα να τον γνωρίσει για τη μεγάλη φήμη πολεμιστή που είχε. Μόλις τον είδε ξαφνιάστηκε απ' το μπόι του και του απάντησε ο Γιαννούσης «και το φλουρί μικρό είναι αλλά έχει βάρος» .

Γνωρίζετε σε ποιες μάχες συμμετείχε;

Πολέμησε στο Σούλι και μετά πέρασε στη Δυτική Ελλάδα, πήρε μέρος στη μάχη της Άμπλιανης και έξω από το Μεσολόγγι, έπειτα πήρε μέρος στη μάχη της Αράχοβας όπου ο Καραϊσκάκης τον είχε πάρει υπασπιστή του και τον Απρίλιο του 1927 πολέμησε με το Καραϊσκάκη στο Φάληρο.

Τι γνώμη είχαν οι συμπολεμιστές του για εκείνον;

Οι σύντροφοι του οι Σουλιώτες τον αγαπούσαν και τον φοβόντουσαν. Παρόλο το νεαρό της ηλικίας του ήταν πάρα πολύ γενναίος. Αυτό μπορεί να προερχόταν και από το μίσος που είχε για τους Τούρκους καθώς είχαν σκοτώσει δύο του αδελφια πολεμώντας με τους Σουλιώτες.

Τι σχέση είχε ο Γιαννούσης με τον Καραϊσκάκη;

Πολέμησαν μαζί στην Αράχοβα και στο Φάληρο ήταν πρωτοπαλίκαρα του τον αγαπούσε και τον εμπιστευόταν.

Συμμετείχε στην πολιτική ζωή της Ελλάδος μετά την επανάσταση;

Ναι γιατί επί Καποδίστρια ο Πανομάρας έγινε πεντακοσιάρχος και διοικητής του Γ' Τάγματος. Μετακόμισε στο Επακτό σημερινό Ναύπλιο όπου και εκεί πολλά χρόνια μετά άφησε την τελευταία του πνοή και θάφτηκε στο Σουλιώτικο νεκροταφείο της Αγίας Παρασκευής.

**ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΤΣΙΟΝΑΚΗ
– ΕΛΕΝΗ ΤΣΑΛΛΗ Α5**

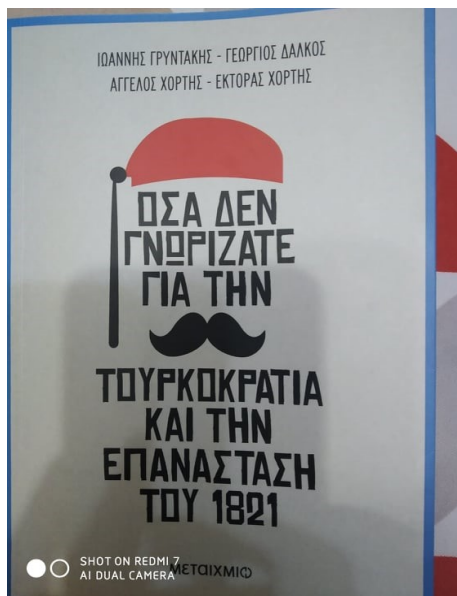
Οι μαθητές διαβάζουν... και σας προτείνουν!

Το βιβλίο που θα παρουσιάσουμε εντάσσεται σε ένα σύνολο λογοτεχνικών και ιστορικών έργων που αναφέρονται στα γεγονότα της ελληνικής επανάστασης του 1821 και προσπαθεί να φωτίσει άγνωστες πτυχές της τουρκοκρατίας και της επανάστασης του έθνους μας ενάντια σε έναν ανίκητο μέχρι εκείνη τη στιγμή δυνάστη.

Πρόκειται για ένα συλλογικό έργο το οποίο εκδόθηκε για πρώτη φορά τον Σεπτέμβριο του 2016 από τον εκδοτικό οίκο Μεταίχμιο. Οι συγγραφείς του **Ιωάννης Γρυντάκης, Γεώργιος Δάλκος, Άγγελος Χόρτης και Έκτορας Χόρτης** έχουν επιμεληθεί με ιδιαίτερο τρόπο και φροντίδα την παρουσίαση των γεγονότων που έχουν προηγηθεί της ελληνικής επανάστασης καθώς και όλα όσα διαδραματίστηκαν κατά την διάρκεια αυτής.

Ποια είναι όμως η ιδιαιτερότητα αυτού του βιβλίου; Στην ουσία δεν έχουμε μία

απλή παράθεση γεγονότων αλλά μία ανεκδοτολογικού τύπου σταχυολόγηση επιλέγοντας μέσα από πλήθος πηγών άγνωστα περιστατικά, μαρτυρίες και διηγήσεις για τα καθημερινά προβλήματα των απλών ανθρώπων, τον τρόπο που ζούσαν και προσπαθούσαν να επιβιώσουν και να αποτινάξουν τον ξένο ζυγό από τη χώρα τους.

Ενδεικτικά μπορούμε να αναφέρουμε το πώς λειτουργούσε η ιατρική εκείνη την εποχή, τα γιατροσόφια που υπήρχαν για τους αρρώστους, τους κομπογιαννίτες γιατρούς ακόμη και για συ-

νταγή για τους καραφλούς που είχαν εμπνευστεί κάποιοι φαρμακοτρίφτες όπως χαρακτήριζαν τους φαρμακοποιούς κοροϊδευτικά. Από την άλλη μεριά βέβαια αποτυπώνονται με έντονα χρώματα τα δεινά του λαού μας από τους Τούρκους, η σκλαβιά, η τυραννία και οι βίαιοι εξισλαμισμοί.

« Στο μπεζεστένι (παζάρι) των σκλάβων στην Πόλη αράδιαζαν στη μία πλευρά τους άντρες σχεδόν γυμνούς και στην άλλη τις γυναίκες κουκουλωμένες. Όταν ήθελε κανείς να αγοράσει κάποιον ή κάποια, τους γύμνωνε, για να κάνει τις διαπιστώσεις του. Η τιμή της ομορφιάς ήταν 100 πατακοί (ασημένιο τάλιρο Μαρίας Θηρεσίας).»

Τα λόγια αυτά μόνο θλίψη και οργή θα μπορούσαν να προκαλέσουν σε κάθε Έλληνα αλλά και ξένο αναγνώστη.

Συνέχεια βιβλιοπαρουσίασης!

Μέσα στις σελίδες αυτού του έργου βρίσκουμε στοιχεία για τη δημιουργία της Φιλικής Εταιρείας και για μεγάλες προσωπικότητες όπως ο Ρήγας Βελεστινλής, ο Νικόλαος Σκουφάς και ο Αθανάσιος Τσακάλωφ. Και όλα αυτά μέσα από σύντομα κείμενα, κάποια σε μορφή ανεκδότων που δεν κουράζουν τον αναγνώστη.

Περνώντας στα χρόνια της ελληνικής επανάστασης οι συγγραφείς καταγράφουν τις πολεμικές επιχειρήσεις των Ελλήνων στη στεριά και στην

θάλασσα, κάνουν σημαντική αναφορά σε σπουδαία γεγονότα όπως την έξοδο του Μεσολογγίου και παρουσιάζουν τη θέση των Ευρωπαϊκών δυνάμεων απέναντι στην επαναστατημένη χώρα μας. Όλα αυτά όμως εξελίσσονται μπροστά στα μάτια μας μέσα από μία γραφή κατανοητή και προσίτη ακόμα και για νέους αναγνώστες. Χρησιμοποιώντας τίτλους όπως «Μεσολόγγι *by night*» η «Πήγε για μαλλί και βγήκε κουρεμένος» προσελκύουν σίγουρα το ενδιαφέρον όσων

θα κρατήσουν στα χέρια τους αυτό το βιβλίο.

Για τους λάτρεις της ιστορίας αλλά και για όσους επιθυμούν απλά να γνωρίζουν τα γεγονότα εκείνης της εποχής το βιβλίο αυτό αξίζει να διαβαστεί λόγω της διαφορετικότητας της γραφής του αλλά και του περιεχομένου του.

**ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ ΕΛΕΝΗ
Α4**

ΠΗΓΗ: «Όσα δε γνωρίζετε για την Τουρκοκρατία και την Επανάσταση του 1821»

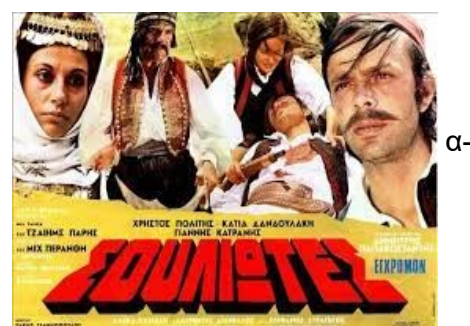
Κριτική ταινιών για την επανάσταση!!!

ΣΟΥΛΙΩΤΕΣ

Στη συγκεκριμένη ταινία καταπατούνται όλα τα δικαιώματα των ελεύθερων ανθρώπων καθώς οι Σουλιώτες είναι σκλαβωμένοι στους Τούρκους. Δε μπορούν να νιώσουν την ίδια την ύπαρξη τους, να χαρούν την ζωή τους με τις ομορφιές της. Χάνουν τα αγαπημένα τους πρόσωπα, τα αγαθά τους και δεν γνωρίζουν τι θα ξημερώσει την επομένη μέρα. Αυτό βέβαια τους γεννάει την αντίδραση. Οι Σουλιώτες για να μην πέσουν στα χέρια των εχθρών αποφασίζουν να οδηγηθούν μόνοι τους στο θάνατο πιστεύοντας ότι αυτό είναι η μεγαλύτερη ευτυχία.

ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ

Η ταινία αποτελεί έναν ύμνο στον αγώνα για την ελευθερία, ένα εμβληματικό μέσα από το σπουδαιότερο αγωνιστή του 1821. Ο Κολοκοτρώνης κατάφερε να πείσει τους Έλληνες πως πρέπει να αγωνιστούν για τα δικαιώματά τους, για να μπορούν να λέγονται άνθρωποι. Κατάφερε να τους πείσει να τον ακολουθήσουν σε έναν αγώνα δύσκολο χωρίς να ξέρουν τι θα πέτυχουν. Εκείνο που γνώριζαν ήταν πως με το κλεφτοπόλεμο θα προκαλούσαν ζημιά στους Τούρκους και σιγά σιγά θα τους αποδυνάμωναν. Έδιναν και την ζωή τους για την ελευθερία.

Με το κεφάλι ψηλά! (Διήγημα από τη Ρωχάμη Μαρία)

Ήταν ένα βράδυ Δευτέρας, ένα βράδυ σαν όλα τ' άλλα. Σκοτεινό, κρύο και μουντό. Η μυρωδιά του φόβου και του θανάτου αιωρούνταν στην ατμόσφαιρα. Τα παιδιά στη θέση τους, στο Κρυφό σχολειό. Σήμερα ο πάτερ Νεκτάριος δεν φαινότανε πολύ καλά, θα τον έλεγες και κακόκεφο. Κάτι πήρε το αυτί των παιδιών ότι από χθες αγνοείται η μεγάλη του αδελφή, η Κατερίνα. Το άκουσε ο Κωστής που το συζήταγε η μητέρα του με τη γιαγιά του. Να είναι αλήθεια άραγε? Δεν τολμούσανε τα παιδιά να ρωτήσουνε. Τον σεβόντουσαν τον πάτερ Νεκτάριο γιατί με ρίσκο κάθε βράδυ τους υποδεχότανε σε αυτό το ερειπωμένο υπόγειο. Και αν ήταν αλήθεια! Πόση δύναμη χρειάζεται να αγνοείται η αδελφή σου και εσύ να είσαι στη θέση σου για να μην απογοητεύσεις τα παιδιά σου. Ή μέσα από αυτό να θέλει να μας διδάξει για τη θέληση και το πείσμα, σκεφτότανε ο Κωστής.

Τις σκέψεις του διέκοψε ένας δυνατός κρότος απ' έξω και δυο χτυπήματα στη πόρτα. Στο δωμάτιο έπεσε με μιας σιγή. Πόσο δυνατά μπορούν να ακουστούν οι χτύποι της καρδιάς στα λεπτά αυτά του τρόμου? Πόση παγωμάρα μπορεί να νιώσει όλο σου το κορμί στη σκιά του θανάτου? Ο πάτερ Νεκτάριος τους

έκανε νόημα να μπουν κάτω από τα θρανία και με τρεμάμενο χέρι άνοιξε αργά την πόρτα. Στο φως των κεριών τα παιδιά μπορούσαν να διακρίνουν τη φιγούρα που στεκότανε στο κατώφλι. Ήταν ένας ψηλός ξανθός άντρας, με αρρενωπή κορμοστασιά, ο οποίος έμενε να κοιτάει μια τον πάτερ Νεκτάριο μια εμάς που βρισκόμασταν με κομμένη την ανάσα κάτω από τα θρανία. Το πρόσωπο του ανέκφραστο και τα λεπτά του χείλη σφιγμένα.

-Τί είναι εδώ? Οι λέξεις αυτές, οι τρεις αυτές λέξεις αντηχήσανε σαν μελωδία στα αυτιά των παιδιών, οι χτύποι της καρδιάς επανήλθανε στο φυσιολογικό και ένα πλατύ χαμόγελο σχηματίστηκε στα χείλη τους.

Ο πάτερ Νεκτάριος τον τράβηξε να μπει μέσα και έκλεισε βιαστικά τη πόρτα πίσω του.

Αφού του συστήθηκε του εξήγησε για ποιο λόγο βρίσκονταν τα παιδιά σε αυτό το χώρο.

Ο ξένος τον κοίταγε αποβλωμένος με βουρκωμένα μάτια. Έπειτα ήρθε η δική του σειρά να συστηθεί. Ο κύριος αυτός ονομαζότανε Νότης Μπότσαρης και ήταν ένας απ' τους καθημερινούς ήρωες

της επανάστασης. Με τρεμάμενη από τη συγκίνηση φωνή, τους ευχήθηκε να συνεχίσουν να είναι ασφαλής στην επικίνδυνη τους αυτή προσπάθεια για μάθηση. Τους υποσχέθηκε ότι θα τους προστατεύει ότι και να γίνει, με την όποια συνέπεια θα έχει αυτό για τη ζωή του και τους προέτρεψε να παραμείνουν δυνατοί και ενωμένοι, να μην έχουν το φόβο μέσα τους, να ακούνε τη καρδιά τους και να υλοποιήσουν όλους τους στόχους τους.

-<Να αντιστέκεστε παιδιά μου, να έχετε το κεφάλι ψηλά και να πολεμάτε με τη μάθηση σας για την πατρίδα. Γιατί η παιδεία είναι ο χειρότερος εχθρός του εχθρού μας >.

Αυτά ήταν τα τελευταία λόγια του Νότη Μπότσαρη πριν χαθεί στο γεμάτο βουή σκοτάδι.

Όλα τα παιδιά κοιμήθηκαν με την ίδια σκέψη εκείνο το βράδυ. Πόση δύναμη και κουράγιο τους έδωσε η παρουσία του Νότη Μπότσαρη και με πόσο πείσμα τις επόμενες μέρες και εβδομάδες συνέχισαν το δρόμο τους προς τη μάθηση.

Εκ των γραμμάτων γεννάται η προκοπή

με την οποία λάμπουν τα ελεύθερα έθνη.

Ρήγας Φεραίος 1757-1798.

Με το κεφάλι ψηλά (διήγημα)

Λίγα λόγια από τη συγγραφέα!

Διακόσια χρόνια πιο πριν, και συγκεκριμένα το 1821, κάποιοι άνθρωποι απλοί και καθημερινοί πάλεψαν με αντίπαλο το θάνατο στην επανάστασή τους κατά των Τούρκων.

Πέρασαν πολύ σκληρά και δύσκολα όλοι τους, ακόμη και τα παιδιά, που έβλεπαν τα όνειρά τους να γκρεμίζονται και την παιδική ξεγνοιασιά να χάνεται στη δίνη του πολέμου.

Όμως μέσα στη χαώδη αυτή κατάσταση, υπήρχε κάτι που τους κράταγε <ζωντανούς>, κάτι που με κίνδυνο τη ζωή τους εκπλήρωναν, αυτό ήταν η μάθηση και αυτό λεγόταν Κρυφό Σχολείο.

Στο κρυφό σχολείο πήγαιναν τα βράδια, μέσα στο σκοτάδι μειω-

ΒΙΚΟ

νότανε βλέπετε ο κίνδυνος να τους πιάσουν οι εχθροί. Οι συνθήκες άθλιες, προσπαθούσαν να διαβάσουν υπό το αχνό φως των κεριών και απ' έξω αντί να ακούγονται παιδικές φωνές από το προαύλιο του σχολείου, οι φωνές γινόντουσαν κραυγές σε κάθε κρότο και πυροβολισμό. Τα παιδιά όμως ήταν εκεί, με πείσμα και καμάρι, γεμάτα όρεξη να διδαχθούν όσα θα διδάσκονταν στο δικό τους, το κανο-

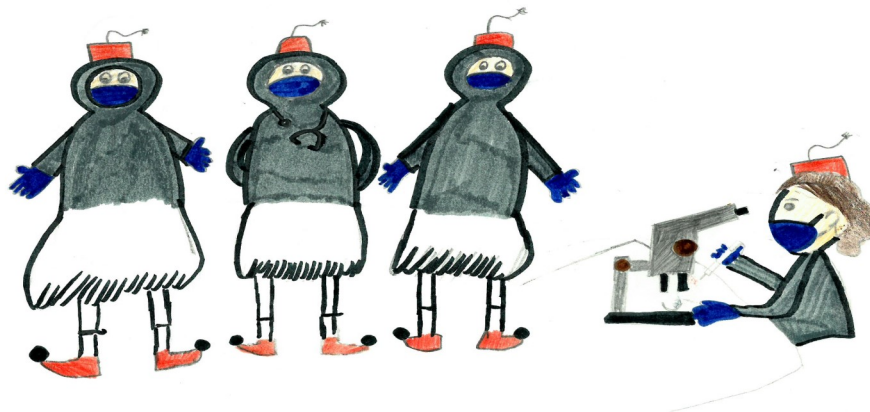
σχολείο.

Σ' αυτή τη προσπάθεια δίπλα τους και οδηγοί τους οι παπάδες που εκτελούσαν με ευλάβεια το λειτούργημα να διδάξουν σ' αυτά τα παιδιά. Έτσι και εγώ, έφτιαξα αυτό το διήγημα για να τιμήσουμε εκείνους, τους αφανείς ήρωες και να παραδειγματιστούμε.

ΡΩΧΑΜΗ ΜΑΡΙΑ Α5

Γελοιογραφία από τη Μπάρα Βάσω Γ3

ΗΡΟΕΣ 2021
Σήμερα..... Ο Αγώνας για την Ελευθερία

Βάσω Μπάρα

Συμπληρώστε την ακροστιχίδα της Επανάστασης:

Ε _ _ _ _ _
 Π _ _ _ _ _
 Α _ _ _ _ _ (αντίθετα)
 Ν _ _ _ _ _
 Α _ _ _ _ _
 Σ _ _ _ _ _ (αντίθετα)
 Τ _ _ _ _ _
 Α _ _ _ _ _
 Σ _ _ _ _ _ (αντίθετα)
 Η _ _ _ _ _ (αντίθετα)

Ο Ξάνθος, ο Σκουφάς και ο Τσακάλωφ ήταν οι ιδρυτές της Φιλικής

Ε.....

Κληρικός, από τους σημαντικότερους αγωνιστές της Επανάστασης.

Την αποκαλούσαν <<θηλυκό Κολοκοτρώνη>> . (αντ.)

Γενναίος πολεμιστής , γνωστός ως <<Τουρκοφάγος>> .

Ο ..... Υψηλάντης ήταν επικεφαλής της Φιλικής Εταιρείας.

Ηγετική μορφή της Ελληνικής Επανάστασης που έδρασε στη Ρούμελη.

(αντ.)

Ένας από τους τρεις ιδρυτές της Φιλικής Εταιρείας.

Διακρίθηκε στη μάχη στο χάνι της Γραβιάς.

Ναύαρχος, πολιτικός και διοικητής ελληνικού στόλου. (αντ.)

Έτσι έλεγαν τον Καποδίστρια. (αντ.)

Ανδρουτσοπούλου Μαριάννα Α2

ΛΥΣΕΙΣ

ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	ΚΑΡΑΙΣΚΑΚΗΣ
ΠΑΠΑΦΛΕΣΣΑΣ	ΤΣΑΚΑΛΩΦ
ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑ	ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ
ΝΙΚΗΤΑΡΑΣ	ΜΙΑΟΥΛΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	ΙΩΑΝΝΗ

Επίλογος από τη
διευθύντρια του σχολείου
μας!

Η επέτειος των 200 χρόνων του αγώνα της παλιγγενεσίας γιορτάστηκε με τιμή και δόξα και υπέρλαμπρες εκδηλώσεις σε όλη την Ελλάδα, αν και διανύουμε μια περίοδο που οι περιορισμοί, λόγω της πανδημίας, είναι πολλοί.

Τεράστιες ελληνικές σημαίες κυμάτιζαν σε όλες τις πόλεις της Ελλάδας.

Στα Ιωάννινα μια σημαία 1.200 τετραγωνικών μέτρων «έντυσε» τους Λυγκιάδες και συναγωνίζεται την γαλανόλευκη 1.500 μέτρων της Σαντορίνης. Στη Θεσσαλονίκη μεγαλοπρεπείς σημαίες κόσμησαν όλα τα σημεία της πόλης. Πρωτότυπος στολισμός και από το Δήμο Αθηναίων με παρτέρια με ζουμπούλια να σχηματίζουν την ελληνική σημαία στην πλατεία Συντάγματος.

Στη Γλυφάδα έφιπποι έκαναν πομπή στους κεντρικούς δρόμους, ενώ μπλε λείζερ σχημάτισαν στον ουρανό εμβληματικές λέξεις της Ελληνικής επανάστασης.

Ο σύλλογος διδασκόντων της ελληνικής νοηματικής γλώσσας απεικόνισε τον εθνικό ύμνο στην ελληνική γλώσσα.

Με το εμβληματικό τραγούδι του Δ. Σαββόπουλου η επιτροπή για την επέτειο των 200 ετών της ελληνικής επανάστασης καλεί όλους τους Έλληνες να τιμήσουν τους ήρωες της ελληνικής επανάστασης.

Μια σημαντική σελίδα στο βιβλίο της ιστορίας αλλά και του πολιτισμού της Ελλάδας γράφτηκε στο εντυπωσιακό, πλήρως ανακαινισμένο συγκρότημα της Εθνικής Πινακοθήκης, που άνοιξε για πρώτη φορά επίσημα τις πύλες της παραμονή της επετείου των 200 χρόνων από την Ελληνική Επανάσταση. Πραγματοποιήθηκε μεγαλοπρεπής στρατιωτική παρέλαση ανήμερα της επετείου.

Σχεδόν από όλον τον κόσμο κατέφθασαν υψηλοί προσκεκλημένοι για να αποτίσουν φόρο τιμής στους γενναίους ήρωες του 1821 που μας άφησαν ως ιερή παρακαταθήκη την ελεύθερη και ανεξάρτητη πατρίδα μας!

Η Ελληνική επανάσταση υπήρξε κορυφαίο γεγονός για τη σύγχρονη Ιστορία της Ευρώπης, αφού έφερε αλλαγές που έχουν αντίκτυπο ως τις μέρες μας. Τόση ήταν η δυναμική της, ώστε παρέσυρε τις κυβερνήσεις των Μεγάλων Δυνάμεων να ενδιαφερθούν για την τύχη της Ελλάδας, να συνεργαστούν και να υπογράψουν πρωτόκολλα και συνθήκες για την αίσια έκβαση του αγώνα των Ελλήνων, σε αντίθεση με τη μέχρι τότε πολιτική τους.

Το νόημα του 1821 είναι μία λέξη: ελευθερία. Είναι αυτό που κατάφερε αυτό το μικρό έθνος! Είναι αυτό που καλούμαστε να συνεχίζουμε! Η πορεία μας από το 1821 έως σήμερα αποδεικνύει ότι ο άνθρωπος δε σταματά να αγωνίζεται. Ας τιμήσουμε τα 200 χρόνια της Ελληνικής Επανάστασης έχοντας το βλέμμα στο μέλλον, με γνώμονα τη διατήρηση των αξιών και της εθνικής μας ταυτότητας. Οι ήρωες της επανάστασης του 21 ας αποτελούν πρότυπα για όλους, γιατί υπερασπίστηκαν το έθνος και το κοινό αγαθό της ελευθερίας!

Ξάνθου Ευαγγελία –διευθύντρια 2ου Γυμνασίου Πετρούπολης